

XX. évfolyam
5. szám
LUNGO DROM
ROMALAP
2012. május
Ára: 300 Ft

Ezer roma nőt szociális asszisztenssé képeznek

HOSSZÚ ÚT

LD
„LUNGO DROM”

**Kelj fel rózsám itt a májfa
jó éjszakát, vigyázz rája!**

A májusfa állítása

A természet újjászületésének szimbólumaként május hónap folyamán sokhelyütt állítottak májustűt. A majális-ként ismert ünnepünk eredetileg termékenységünnep volt. A májustűhoz való fát a legények éjszaka vágták ki, majd szalagokkal, tojással, borral, virágokkal feldíszítve a lányos házak elé állították. Pünkösdkor „táncolták ki” a fát, azaz a kidöntését táncsal, mulatságokkal ünnepelték.

A kereszténység előtti tavasz-szimbólum középkori valóságos magyarázatai pl. Fülöp apostol szerencsés megmenekülését, majd a keresztfán szenvedett vértanúságát, mások Jakab apostol vértanúságát említik a májusfa-állítás szokásának magyarázataként. A székelyeknél ezért nevezik a Fülöp-Jakab napra virradatkor állított májustűt Jakab-fának vagy **hajnalfának**, amit a 18. századi forrás szerint még a templomokban is szokás volt állítani, ez a tanítók és a diákok feladata volt.

„Minden év május elsején a falukban, városokban, sok épület előtt lehet leszűrva látni virító zöld levelű, ágasbogas, karcsú, magas fákat, melyeken virágok, szalagok, déli gyümölcsök, italok, füzérek stb. díszelnek. Falvakon nőtlen ifjak kedveseik ablaka előtt állítják fel május 1-ső napján virradóra a májustűt; városokban ma már csak a mészárosok emelnek ily fákat a tőlük húst hordó fehérszínű számárra. A májuszűről azt írják, hogy sz. Jakab és sz. Fülöp, midőn térítgetni jártak, utitársuk lett Valburga nevű szűz hajadon; ezt ebbeli cselekvényéért a pogányok tisztátalan személynek nyilvánították, s rágalmazták. A leány azonban, hogy elűzze a gúnyolódókat, elővette vándorbotját, letűzte a földbe, előtte letérdelt, imádkozott, s erre alig múlt el egy-két óra,

midőn a pogányok szeme láttára leszűrt bot kizöldült. Ez volt sz. Jakab apostol napja virradójára (május 1-én). Nőtlen ifjak ez időtől ez okon szoktak magas zöldfűt jó magaviseletű hajadonok ablaka előtt felállítani, még pedig ha lehet észrevétlenül. Ma már májusfa helyett egy csokor szép virág is megteszi a kellő hatást” (Résző Ensel 1867: 198).

Május elseje a fiatalság tavaszi örömnépe, a **májusfa** állításának ideje. A zöld ág a természet újjászületésének a szimbóluma, a májusfa állítás az udvarlási szándék bizonyítéka, szerelmi ajándék.

Május első éjszakáján a legények csoportba szerveződtek, és úgy állítottak a kiszemelt lánynak májustűt. Megtiszteltetés és öröm volt ez a lányoknak, hiszen azt bizonyította,

ROMA LAP
Megjelenik
havonta.

Megjelenik havonta az Országos Roma Önkormányzat támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: oktatasialapitvany@gmail.com – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: Gudmon András

Felelős kiadó: Farkas Flórián
Címlapon: LD archívum

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

van ám kérőjük, talán nem is egy. A fiatal legények zöldellő vagy virágzó magas, sudár vagy fiatal, zsenge fákat (leggyakrabban nyárfát, nyírfát, vadkörtét, orgonát, fűzfát, virágzó cseresznyeágot) vág-
tak ki.

A törzsén gallyaitól megtisztított, hegyén lombos fát vagy szép növésű ágot papírszalagokkal, zsebkendőkkel, virágokkal, teli üveg borral, hímes tojással stb. díszítették fel, mielőtt a földbe beásták, vagy a kapufélfára, kútágásra felszögezték volna, majd egészen világosig őrizték. A hajadon lányok kapuját bekötözték, hogy „ne tudjon megszökni”. Előfordul, hogy egy-egy lányos ház kerítésénél több fa is díszelgett régen.

A reggelre díszelgő májusfa kiállítása, nagysága stb. számos helyen szokásos magyarázatra adott okot: ki-kinek udvarol, kinek állítottak szebb fát, kinek a májuszfáját csúfította el reggelre a haragosa stb.

A májusfa állítása mellett úgynevezett **májuskosarat** is adtak a férfiak a kiszemelt hölgynek, jelezve ezzel udvarlási szándékukat. A májuskosár átadása már a komolyabb kapcsolatokat jelezte. Májuskosarat a legény női rokona, édesanyja, nővére vagy más idősebb női rokon vihetett. Ha a fiú vitte a kosarat, az azt jelentette, hogy a fiú anyja nem fogadja el a lányt.

A virágokkal, ajándékkal teli, szalaggal átkötött kosarat az ablakba helyezte el a lány, hirdetve ezáltal, hogy itt olyan lány lakik, akinek komoly udvarlója akad. A kosár színe meghatározó volt. A gyűrűs mennyasszonynak kizárólag fehérét lehetett vinni, a fehér szín azt jelentette, hogy már abban az évben az évben férjhez megy a lány. Ha rózsaszínű kosarat kapott a lányt, az azt jelezte, hogy a következő évben megy férjhez. A zöld szín azt jelezte, hogy a fiú és a lány még nagyon rövid ideje járnak együtt. Ha lila színű volt a kosár, azt jelentette, hogy már régebben együtt járnak, ha kék színű, akkor azt a kosarat csak egy baráttól kapta a lány.

*Ma van május első vasárnapja
Kinn alszik a legény a kapuba.
Kejj fel legény oda van a kalap,
A májusfa a zöld erdőbe maratt
Nem maratt ott mer én elültettem
Mit tehetek, ha ellopták tőlem.*

Egyes területeken a májusfa mellett vagy helyett un. **máj-kereket** állítottak, amely egy magas rúd végére tűzött, szalagokkal, borosüvegekkel, zsebkendőkkel díszített szerkerék volt. A legények egymással versenyezve próbálták leszedni a kerék díszeit. Sok helyütt csak a bíró és a pap háza, esetleg a templom előtt állítottak fel egyetlen magas májuszfát, a lányos házak udvarán kisebb fa díszelgett.

A hagyomány szerint a legények **szerenád**ot adtak a lánynak, amit a lánynak egy szál gyufa meggyújtásával illet fogadni. A szerenád követően a lány kiment és borral kínálta a legényeket.

A **májuszfák kitáncolása (kidöntése)** együtt járt a nagyobb ünnepélyességgel, táncmulatsággal. A májusfa ledöntésének szertartásos mozzanata volt a fa körül táncolása, a májuszfára mászás. Különösen nehéz volt a lehúzott kérgű, magas fát megmászni. Azé lett a tetejére erősített ital, akinek ez sikerült. A legények gyakran megtréfálták egymást azzal, hogy az üvegbe paprikás vizet tettek. A falvakban még ma is jelen van ez a hagyomány, s gyakran a közösségnek is van egy közös fája, amelynek a kitáncolását, kidöntését egész napos ünnepély, táncmulatság kíséri.

A kitáncolás, egy olyan szimbolikus aktus, mely során a lány és az apja elfogadja udvarlónak a fát állító fiút. A lány pogácsát sütött, az apa pedig borral kínálta a legényt, ezzel mutatva, hogy jövőbeni férjként, vőként tekintenek rá. Az ünnepség a lányos háznál zajlott, átjöttek a barátok, családtagok és mulatni kezdtek a kilátásba helyezett frigy okán. Voltak helyek, ahol a májuszfát kitáncolás után szépen összevágták, különleges faként kezelték, onnantól fogva azzal gyújtottak be a kályhában, kemencében, ameddig csak tartott. Nagy szégyen volt, ha a májuszfát nem táncolták ki, mert ez azt jelentette, hogy a frigy valamiért nem jön, nem jöhet össze, a fiú elállt az udvarlási szándékától.

MAGYAR CIGÁNYOK HATÁROK NÉLKÜL NAGYVÁRADON

Forrás: kormány.hu,
Ráczné Szabó Rita

❖ Magyarország az emberi erőforrások részeként tekint a határon kívül élő magyarságra, köztük a magyar romákra – jelentette ki az emberierőforrás-miniszter [...] Nagyváradon, sajtótájékoztatón. *Balog Zoltán* szerint nincs olyan ügy a magyar kormány politikájában, amely kizárólag belügy lenne, és ne érintené a határon túli magyarokat, mint ahogyan a cigányokat is.

A tárcavezető a sajtótájékoztatóját megelőzően *Tőkés László* európai parlamenti képviselővel, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnökével felkereste a nagyváradi magyar tagozatát, ahol szinte kizárólag magyar cigánygyerekek tanulnak. *Balog Zoltán* – ahogy fogalmazott – „a legnagyobb kincs-csel”, magyar és cigány kétnyelvű képes bibliával ajándékozta meg a gyerekeket.

Tőkés László elmondta: a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület 10 éve hozta létre cigánymissziós központját, amely támogatja az iskolát. A román-magyar kéttagozatú intézmény magyar tagozatán 135 diák tanul, valamennyien cigányok, akiknek a szüleik úgy döntöttek, magyar iskolába járatják a gyerekeiket. *Tőkés László* szerint tucatjával kénytelenek elutasítani a beiratkozó magyar cigánygyerekeket, mert nincs hely az iskolában, azt bővíteni kellene. A Királyhágó-melléki Református Egyházkerület volt püspöke kérte *Balog Zoltánt*, hogy „emeljék be a határon túli magyar cigányok ügyét a határon túli magyar politikába”. [...]

Balog Zoltán az európai uniós források ilyen irányú felhasználására hívta fel a figyelmet, megjegyezve, hogy e fejlesztésekhez a román államnak is hozzá kell járulnia, mint ahogy Magyarország is támogatja a román kisebbségi oktatást. [...]

(kormány.hu – 2012.05.25.)

EZER ROMA NŐT SZOCIÁLIS ASSZISZTENSÉ KÉPEZNEK

❖ *Balog Zoltán*, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium új vezetője egy szegénységről szóló csütörtöki konferencián azt mondta: mindenképp meg kell különböztetni lumpen és tisztességes szegénységet, valamint roma és nem roma szegénységet. *Balog* azt ígérte, még tavasszal ezer roma nőt szociális asszisztenssé képeznek. [...]

A mélyszegénységben élőket mindenekelőtt a kitörési esélyek megragadására kell megtanítani – állapította meg egybehangzóan *Harach Péter*, a KDNP frakcióvezetője és *Balog Zoltán* társadalmi kapcsolatokért fe-

lelős államtitkár, *Réthy Miklós* nemzeti erőforrás miniszter utódja csütörtökön, az Országgyűlés felsőházi termében tartott konferencián. *Balog Zoltán* a keresztény civil szervezetek hatodik, Szegénység és szolidaritás című fórumán azt mondta: a kormány a korábbi „paternalista felzárkóztatói politika” helyett nem véletlenül hirdetett „felzárkóztatói stratégiát”. Elmondása alapján ez azt jelenti, hogy a szegénységben élőket felelőssé akarják tenni saját életük alakulásáért. Az államtitkár szerint ugyanis a szegénység kezelésében a lum-

penizálódás a legtragikusabb jelenség, amely „elhehetetleníti az akarást is”. *Balog Zoltán* ezzel összefüggésben megkülönböztetett tisztességes és lumpen szegénységet. Az előbbiben élő családok szerint a rendelkezésükre álló nagyon kis összegekből is fenn tudják tartani magukat, sőt kitörési pontokat is talál-

nak, míg a „lumpenek” korlátozott lehetőségeiket is rosszul használják.

Az államtitkár közölte: a romák közötti szegénységnek másfajta arca van, mint a nem roma emberek közötti szegénységnek. Az eltérések negatív példaként említette, hogy Magyarországon ma a „cigánylányoknak az egyharmada tizenöt éves korára anyává válik”, ami nagyon eltér a többségi társadalomtól. Pozitívként szólt azonban arról, hogy a „szegénységi helyzet megoldásában a romák között a családi szolidaritás, hogy ne mondjam a törzsi szolidaritás sokkal erősebb, mint egyébként a nem roma magyarok között”.

Balog Zoltán kiemelte ugyanakkor, hogy a másfélszeres valószínűség nem jár különböző mértékű kormányzati elköteleződéssel, illetve etnikai vagy faji alapon történő különbségtétellel. „A kormány egyedül azt a kité-

telt vállalta, hogy szociálpolitikájával először azokon kíván segíteni, akik később nagy eséllyel magukon is tudnak, de később eljutnak majd mindenkihez – mondta Balog. [...]

(origo.hu – 2012.05.04.)

KOMOLY ELISMERÉSBEN RÉSZESÜLT MAGYARORSZÁG ROMA STRATÉGIÁJA ÉRTÉKELTE AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG A NEMZETI ROMAINTEGRÁCIÓS STRATÉGIÁKAT

❖ Komoly elismerésben részesült hazánk Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiája, a dokumentum megfelelően tükrözi a 2011-es soros uniós elnökség idején megfogalmazott és azóta teljesített célokat – derül ki az Európai Bizottság által kiadott, a nemzeti romainTEGRÁCIÓS stratégiákat értékelő közleményéből. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma üdvözlözte a Bizottság közleményének megjelenését, s fontos lépésnek tartja azt az európai stratégia céljainak megvalósítása felé. Örömdetes, hogy a bizottság figyelembe vette a közlemény elkészítésénél hazánk azon javaslatát, amely az országok közötti külön értékelést szorgalmazta.

A Bizottság által készített elemzés is alátámasztja azt a tényt, hogy hazánk élen jár az integrációban és a kettős mércét alkalmazó hazai és európai véleményformálók álláspontja számos esetben pusztán a negatív hangulatok szolgálatára szolgálja. Vitathatatlan, hogy az uniós keretstratégiahoz történt hozzájárulásunk a ma-

gyar elnökség egyik legnagyobb sikere, elfogadása EU-elnökségünk egyik fő prioritása volt. Közleményével a Bizottság elismerte, hogy a szegénység nem kizárólagosan roma ügy, hanem össz-társadalmi probléma. S mint ahogy az integrált oktatás és iskolai szegregáció tárgyában is rámutat a Bizottság a Stratégia látszólag kevésbé fókuszált területeire, hangsúlyoznunk kell, hogy a társadalmi párbeszédben és a komplex programok végrehajtásában is nyomatékossítsuk azokat az elveket, amelyek szövegszerű hiánya kritikára adhat okot. A keretstratégia alapján meghatározottak alapján készítette el minden tagország saját nemzeti stratégiáját, ami a korábbiakhoz képest jóval nagyobb mértékben segíti a rászorulókat és komolyan foglalkozik a romák integrációjának ügyével. Nyilvánvaló, hogy a Stratégiával és a cselekvési tervvel nem oldódik meg egy csapásra az a súlyos válsághelyzet, amelyben vidéken élnek roma- és éppen ezért fontos ered-

ménynek tartjuk, hogy az elmúlt két évben sikerült felhívni az Európai Unió figyelmét erre a súlyos problémára és a magyar tapasztalatokra is. Hazánk továbbra is kész aktív szerepet játszani az európai romainTEGRÁCIÓ sikeres megvalósításában, valamint a nyugat-balkáni országok számára nyújtott szakmai segítségben. Emellett folytatjuk nemzeti stratégiánk végrehajtását is a dokumentumban lefektetett intézkedési terv szerint.

Háttér:

A Bizottság közleményében kijelenti: a perifériára szorult rétegek helyzetének javítása elsősorban a tagállamok felelőssége és hatáskörébe tartozik, így a romákat támogató fellépés is elsődlegesen és leginkább a tagállamok feladata. Országspecifikus értékelésében – ami a továbbiakban alapját is képezi a Bizottság és a tagállamok közötti párbeszédnek – foglalkozik a négy kiemelt terület (oktatás, foglalkoztatás, egészségügy, lakhatás) mellett strukturális követelményekkel is, mint a civil- és helyi hatóságok együttműködésével, továbbá a monitoring rendszer és a finanszírozás kérdésével.

A közleményből egyértelművé válik az irány: az uniós keretrendszer alapján a tagállamoknak olyan célzott megközelítést kell alkalmazniuk, amely összhangban áll a romák társadalmi befogadásának közös alapelveivel, egyúttal biztosítaniuk kell a nemzeti romainTEGRÁCIÓS stratégia elveinek becsatornázását az Európa 2020 stratégia nemzeti

reformprogramjába – ebben Magyarország a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiában foglaltak alapján élen jár. [...]

Magyarország esetében a Bizottság méltatta a koragyermekkorai nevelés területén tett intézkedéseket (kötelező óvodáztatás 3 éves kortól), az úgynevezett „második esély” iskolákat. A foglalkoztatás tekintetében hazánk kapcsán értékelte a nyitást a szociális gazdaság felé, méltatta a nyitott és legális munkaerőpiac, illetve a mezőgazdasági ágazatban történő elhelyezkedés lehetőségeinek megterem-

tése érdekében tett erőfeszítéseket, valamint elismerően szólt a leghátrányosabb helyzetűek közfoglalkoztatásában történő alkalmazásáról.

Az egészségügyet tárgyaló részben kiemelte a hátrányos helyzetű területekre vonatkozó célzott beavatkozásokat, amelyekben a nem roma lakosság is részesül. Aláhúzta a roma nőkre és gyerekekre irányuló egészségügyi programok fontosságát és a civil szféra aktív bevonását a programok végrehajtásába. A lakhatás terén az értékelés különösen pozitív elemként említi a szegregált környezetben élők helyzetének javítását célzó komplex programot, mindemellett kiemeli a szociális lakhatás jelentőségét. [...]

(EMMI Sajtóiroda – 2012. május 23.)

A hónap hírei • A hónap hírei

Az új roma politika első évének értékelése

Kormányzati cselekvés a Keretmegállapodás óta címmel tartott konferenciát az Országos Roma Önkormányzat (ORÖ) május 20-án Orbán Viktor miniszterelnök és Farkas Flórián, az ORÖ elnöke által aláírt keretmegállapodás aláírásának évfordulóján, Lakitelken.

Az Országos Roma Önkormányzat a kormány első számú partnere

Miniszteri szintre került a roma integráció ügye, ezért szorosabb és jobb hatásfokú lesz az együttműködés a romákat képviselő szervezettel – mondta **Balog Zoltán**, az emberi erőforrások minisztere az új roma politika első évének értékelésén.

„Titeket több mint 130 ezer ember választott meg” – szolt a jelenlévő országos képviselőkhez a miniszter. Balog Zoltán hangsúlyozta, hogy hazai és nemzetközi szinten is meg kell erősíteni az Országos Roma Önkormányzat szerepét és az állammal való partnerségét. Mint kiemelte: így sikeresebb dolgok szülehetnek, mintha mindenki egyéni akciókat kezdeményezne. A megválasztott Országos Roma Önkormányzat a kormány első számú partnere – hangsúlyozta.

A miniszter felhívta a figyelmet: nagy harc folyik azért, hogy ki is képviselje a magyarországi cigányságot, mert „a média világában”, valamint a nemzetközi szinten is tudatosan kétségbe vonják az ORÖ szerepét.

Akik a cigányság nevében nyilatkoznak, azok nem önkormányzati képviselők, hanem „mindenfajta civil szer-

vezetek” és mások, „akik veszik maguknak a bátorságot, és a ti nevetekben beszélnek, anélkül, hogy veletek ezt megvitatták volna” – mondta az önkormányzat képviselői előtt a miniszter, hozzátéve, hogy nem akarja azokat a civil szervezeteket

gon először – egy év alatt sikerült elérni azt, hogy a roma kultúrát és a magyarországi cigányság ügyét kötelezően tanítsák az általános iskolában és a középiskola első két osztályában is. A diákoknak tanulniuk kell az etnikai háttérü, vagy

olyan listát felsorolni, amely szerint minden rendben van, mert ez nem lenne igaz. Mint mondta, a legnagyobb akadály a bürokrácia, és melynek az a következménye, hogy lassabban haladnak az ügyek. A fontos azonban emelte ki, az, hogy „előremegyünk, és olyan dolgoknak a kapujában vagyunk az egyéves évfordulón, amelyek a következő hónapokban konkrét előrelépést fognak jelenteni”. Egy törvénymódosítás értelmében létre lehet hozni azt az országos foglalkoztató hálózati rendszert, amelyre szüksége van a magyarországi cigányságnak – emelte ki. A miniszter tájékoztatott továbbá arról, hogy az ORÖ-nek jelenleg 24 európai uniós program döntésében van szerepe.

Farkas Flórián és Balog Zoltán (MTI)

bántani, amelyek jelentős szakmai munkát végeznek.

Mint mondta, arról még nem készült angol nyelvű tanulmány, hogy Magyarország azon kevés országok közé tartozik, ahol alulról építkező kisebbségi képvisleti rendszer működik, arról viszont már igen, hogy ez a kisebbségi rendszer korrupt és alkalmatlan.

Nagy eredménynek nevezte, hogy – Magyarorszá-

annak nevezett konfliktusok kezelését – mondta. „Pontosan tudjuk, hogy amit sokszor etnikai konfliktusnak tekintenek, annak semmi köze az etnikai konfliktushoz, hanem az a mélyszegénységben élők közötti ellentét” – fogalmazott a tárcavezető.

A megállapodás óta aláírt időszakban kapcsolatban hangsúlyozta, hogy nem szeretne egy olyan „sikerstoriit” bemutatni, és egy

Farkas Flórián, az ORÖ elnöke a keretmegállapodás óta eltelt egy évet egy olyan befektetésnek nevezte, amely meghatározza az ország következő húsz évét. „Az ORÖ túl van azokon a nehézségeken, amelyeket az előző vezetés okozott köztartozások és egyéb kifizetetlen számlák hátrahagyásával” – mondta. Szerinte az „új romapolitika” szerkezete

készen áll, és szakmaiságra, felkészültségre, erkölcsiségre épül.

Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke köszöntőjében kiemelte, hogy Balog Zoltán miniszteri kinevezése utáni első hivatalos útja Lakitelekre, az ORÖ által szervezett konferenciára vezetett. Kiemelte: „meg fogjuk tenni azokat a lépéseket, amelyek a közös boldogulásunkhoz vezetnek”.

Partnerség jegyében

A konferencián **Bene Dániel**, az ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója *A keretmegállapodás célkitűzéseit szolgáló célzott Európai Unió támogatások és azok hatékony felhasználása* címmel tartott előadást. Az alábbiakban az előadás anyagából válogattunk.

Az elmúlt két évnek köszönhetően egységes fejlesztéspolitika irányelve mentén hatékonyabb, egyszerűbb és átláthatóbb rendszer kialakításra került sor. A nemzeti összefogás lehetővé tette a korábbi átláthatatlan rendszerrel szemben, hogy egy új, jelentősen egyszerűbb, rugalmas, az elvárásoknak megfelelni képes fejlesztéspolitika jölessen létre. Az új szabályozás egységes szerkezetben tartalmazza az intézmények közötti feladatmegosztást, a pályáztatást és a finanszírozás szabályait. Olyan intézményrendszer jött létre, melynek feladata, hogy szolgálja és segítse a pályázni szándékozó, a gazdasági válság miatt gyakorta forráshiánnyal küzdő, ennek ellenére a növekedésben érdekelt, új munkahelyeket akaró vállalkozásokat, intézményeket céljaik megvalósításában. Az ESZA hosszú távú célja egy olyan szervezet fenntartása és folyamatos fejlesztése, amely hatékony, átlátható és megbízható módon, a jogszabályi előírások keretei között, a legnagyobb európai és hazai gyakorlatot követve képes

megvalósítani a feladatkörébe lévő támogatási, valamint programok kezelését – hangsúlyozta az ügyvezető.

2011 márciusától az Új Széchenyi Terv elindulásával az ESZA Nonprofit Kft. által kezelt programok:

- Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP)
- Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP)
- Közép Magyarországi Operatív Program (KMOP)

Az ESZA Nonprofit Kft., mint közreműködő szervezet feladata a kezelt intézkedések keretében induló központi programok és pályázatok kiírása, a beérkezett pályázatok értékelése, a nyertes kedvezményezettekkel történő szerződéskötés koordinációja, elszámolások, kifizetések lebonyolítása, és a projektek szakmai monitorozása. Közreműködő Szervezetként az Európai Szociális Alap által támogatott kiemelt humán területért felelős: foglalkoztatási programok, közoktatási programok, felsőoktatási programok, kulturális programok, egészségügyi programok, szociális programok.

Az ESZA Nonprofit Kft. az EU regionális politikájával összhangban fokozottan érvényesíti a partnerség elvét. A partnerség együttműködést jelent az Európai Közöség és a tagország – illetve azon belül a partnerek, kormány, helyi/lokális szervek és a civil szervezetek – között a prioritások meghatározásától a programok végrehajtásának megfigyeléséig és értékeléséig. A partnerség érvényesítésének speciális területei a fejlesztési tervekhez, az akciótervekhez, illetve a pályázati kiírásokhoz kapcsolódó társadalmi egyeztetések folyamatai. Az egyeztetések potenciális és gyakorlati résztvevői: országos makro fórumok és az ágazati fórumok tagjai, különböző szakmai és érdekképviseleti szerveze-

tek, gazdasági és szociális partnerek, oktatási intézmények, az önkormányzati szféra, az egyházak képviselői, illetve a civil szektor szereplői. Annak érdekében, hogy a társadalmi felzárkóztatást szolgáló programok elérjék valódi rendeltetésüket, szükség van az Országos Roma Önkormányzat és a települési/területi nemzeti önkormányzatok fokozott és interaktív partneri együttműködésére – emelte ki Bene Dániel.

Humán értékek iránti elköteleződés

Az ESZA, mint kifejezetten az Európai Szociális Alap pályázatainak kezelésére létrehozott szervezet, kiemelt figyelmet fordít a humán értékekre. Ennek fényében prioritásként kezeli az aktív munkaerő-piaci politika támogatását; az egyenlő esélyek érvényesülésének elvét a munkaerőpiacon, elutasítva a társadalmi diszkriminációt; a mélyszegénység felszámolására és a hátrányos helyzetű rétegek társadalmi integrációjára irányuló intézkedéseket; a gazdasági szempontokat figyelembe vevő szociálpolitikát, mely nem csak az állapotfenntartásra és a szinten tartásra és a szinten tartásra koncentrál; az oktatási rendszer hatékonyságának növelését, illetve az információs gazdaság és társadalom igényeit kielégítő szaktudással rendelkező munkaerő kérését.

A Keretmegállapodás társadalmi hatása

1. A romák és a többségi társadalom együttélésének megerősítése, a közös jövő építése érdekében pontosan egy évvel ezelőtt aláírt Keretmegállapodás legitimálta az együttléti rendszer kialakítását az Országos Roma Önkormányzattal.
2. Az ORÖ részvétele a monitoring bizottságok

munkájában, a pályázati kiírások elkészítésében és a döntés-előkészítésben elősegíti a társadalmi felzárkóztatást célzó intézkedéseket.

3. A roma lakosság helyzetének kezelése speciális szakpolitikai eszközök alkalmazását tette szükségessé, melyet a Kormányzat kiemelt területként kezelt és jelenleg is kezel.
4. A valódi változások érdekében a Kormányzat lehetővé tette a roma integráció alapkövének letételét.
5. A fejlesztések megvalósítása érdekében olyan összefogás született, ami példaértékű az Európai Unióban.
6. Diszkriminációmentes közérdek szolgáltatának megteremtése.
7. Az ORÖ céljául tűzte ki a meglévő intézményrendszerek továbbfejlesztését és az ehhez szükséges intézkedéseket a KIM, az NGM és az NFM szabályozási, működési és fejlesztési támogatással segíti.

A foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés ösztönzése és segítése TÁMOP 1. prioritás

A foglalkoztathatóság javítása azt jelenti, hogy az emberek tudását, készségeit fejleszteni kell annak érdekében, hogy alkalmassá váljanak a foglalkoztatásra, ösztönözni és segíteni kell az álláskeresőket, a munkaerőpiacra való belépést vagy visszatérést. Ez a prioritás azokat a szolgáltatásokat és programokat (aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedéseket) támogatja, amelyek célja a munkanélküli és inaktív emberek foglalkoztathatóságának javítása olyan programokon keresztül, amelyek igazodnak:

- az egyes munkavállalói csoportok sajátos hely-

zetéhez, speciális szükségleteihez,

- az egyéni képességekhez, készségekhez és
- a helyi munkaerő-piaci sajátosságokhoz és gazdasági lehetőségekhez.

Várható konstrukciók a képzési-foglalkoztatási szakterületen:

TÁMOP-1.4.3-12/1 Innovatív, kísérleti foglalkoztatási programok támogatása

A konstrukció célja az innovatív kezdeményezések, újszerű kísérleti foglalkoztatási projektek kidolgozásával vagy adaptálásával és megvalósításának támogatásával hatékonyabb beavatkozás történjen a munkaerőpiacon. Keretösszeg: 4,7 Mrd Ft

TÁMOP-1.4.5-12/1 Foglalkoztatási megállapodások támogatása

Ezen konstrukcióval a Kormány támogatja a regionálisan és helyi szinten kialakult foglalkoztatási együttműködések azon tevékenységeit, melyek munkaerőpiacuk bővítéséhez, célcsoportjaik képzéséhez, elhelyezkedéséhez, a szereplők együttműködésének erősítéséhez szükségesek. Keretösszeg: 1,4 Mrd Ft

TÁMOP-1.4.6 Transzitifoglalkoztatás az építőiparban

Hátrányos helyzetű emberek munkaerő-piaci elhelyezkedésének elősegítése tranzitifoglalkoztatási programok segítségével. Keretösszeg: 3 Mrd Ft

Alkalmazkodóképesség javítása - TÁMOP-2.1.

A képzéshez való hozzáférés segítése TÁMOP 2. prioritás

A gazdaság és a munkaerőpiac változása folyamatos alkalmazkodást kíván meg a munkavállalóktól és a vállalkozásoktól egyaránt. A változásokhoz való alkalmazkodás elősegítésének és

a szerkezetváltási folyamatok kezelésének legfontosabb eszköze a képzés. Az alkalmazkodóképességet tágran értelmezve emellett azokat a programokat is támogatjuk, amelyek a különböző szervezeteknek (köztük a civil szervezeteknek) és intézményrendszereknek a változásokhoz való igazodását, a gazdasági-társadalmi kihívásoknak való megfelelést szolgálják. A képzéseknek külön figyelmet kell fordítaniuk a munkaerő-piaci kompetenciák megerősítésére, köztük a digitális írástudás fejlesztésére.

Kiírásra váró pályázatok:

TÁMOP 2.1.6. „Újra tanulok” kiemelt projekt célja, hogy az alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek számára lehetővé tegye, hogy képzésben vegyenek részt, és ez által javuljon a munkaerőpiaci helyzetük. Keretösszeg: 20,1 Mrd Ft. A pályázat megvalósítását, jelenleg a szerződéseket készítik elő.

TÁMOP-2.1.3. A Munkahelyi képzések támogatása mikro- és kisvállalkozások számára a közép-magyarországi és konvergencia régióban. 7 konstrukció keretösszege: 21 Mrd Ft

Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása – Közoktatás

TÁMOP 3. prioritás, TIOP

A 3. prioritás célja, hogy a közoktatás rendszerében – az egész életen át tartó tanulás stratégiájával összhangban, annak célrendszerét megvalósítandó – egyszerre javuljon az oktatás eredményessége és hatékonysága, valamint mindenki számára biztosított legyen a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés. A prioritási tengely a közoktatási rendszer reformján keresztül kívánja elérni, hogy a közoktatás használható tudást, valamint a tudás és ké-

pességek folyamatos fejlesztését megalapozó alapkészségeket adjon át mindenki számára. A TÁMOP 3. prioritásba tartozó konstrukciók tervezése még 2011-ben megkezdődött, ugyanakkor a jogszabályi környezet átalakulása miatt a konstrukciók véglegesítésére és a pályázatok meghirdetésére nem kerülhetett sor, szükségessé vált azok újratervezése a nemzeti köznevelésről szóló 2011. CX. törvényvel összhangban.

A célcsoport számára kiemelten fontos várható konstrukciók:

- TÁMOP-3.3.8 Közoktatási intézmények esélyegyenlőségi alapú fejlesztéseinek támogatása. Keretösszeg: 4,01 Mrd Ft
- TÁMOP 3.3.9. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai lemorzsolódását csökkentő intézkedések támogatása – Tanoda típusú programok támogatása. Keretösszeg: 7,59 Mrd Ft
- TÁMOP 3.3.10. Alternatív tanulási útvonalak támogatása a hátrányos helyzetű, formális iskolarendszertől lemorzsolódott fiatal felnőttek számára. Keretösszeg: 1,94 Mrd Ft
- TÁMOP 3.3.11. Esélyegyenlőségi elvű minőségi oktatás támogatása, valamint az egész életen át tartó tanulás elősegítése a kultúra eszközeivel az LHH kistérségek esélyegyenlősége érdekében. Keretösszeg: 18,14 Mrd Ft

A felsőoktatás tartalmi és szervezeti fejlesztése a tudásalapú gazdaság kiépítése érdekében TÁMOP 4. prioritás

A prioritás a felsőoktatás versenyképességéhez, a bolognai szerkezetváltáshoz, és a tudásalapú gazdaság kiépítésének való megfeleléshez

szükséges tartalom-, módszertan-, és szolgáltatásfejlesztést célozza meg, különös tekintettel a felsőoktatás és a munkaerőpiac kapcsolatának erősítésére, az intézményirányítás hatékonyságának növelésére, a kutatás-fejlesztési kapacitások bővítésére, valamint a műszaki és természettudományi képzési terület kapacitásainak fejlesztésére.

Kiírásra kerülő pályázatok:

- T Á M O P - 4 . 1 . 1 / C Regionális felsőoktatási együttműködés támogatása, vidéki felsőoktatási integráció elősegítése A konstrukcióban kötelező elemként jelenik meg a hallgatók esélyegyenlőségének támogatása. Keretösszeg: 10,44 Mrd Ft
- TÁMOP 4.1.1/D Roma szakkollégiumok támogatása. Keret: 1,15 Mrd Ft

Társadalmi befogadás, részvétel erősítése TÁMOP 5. prioritás

Célja a romák segítése társadalmi hátrányaik leküzdésében:

- a leghátrányosabb helyzetű térségek komplex felzárkóztatását megalapozó programokkal;
- a szegénység mérséklésének (különösen a gyermekek körében), a társadalmi hátrányok újratermelődésének és „átörökítésének” megelőzésének támogatásával;
- a társadalom hátrányos helyzetű tagjainak társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának elősegítésével;
- a szociális szolgáltatások minőségének, működésének javításával és a hozzáférés nehézségeinek enyhítésével;
- a társadalmi kohézió erősítésével bűnmegelőzési és helyi kezdeményezéseken keresztül.

Az ország leghátrányosabb helyzetű, romák által sűrűn lakott kistérségeiben élő gyermekek felzárkózását több mint 13 milliárd Ft uniós forrás segíti, és ezzel legalább 18 ezer gyermek számára teszi lehetővé a felzárkózás lehetőségét helyben hiányzó olyan szolgáltatások biztosításával, amelyek a koragyerekkori fejlődést, az iskolai hátrányok leküzdését, a szabadidő értelmes eltöltését támogatják.

TÁMOP-5.3.1/B „Roma emberek képzésbe ágyazott foglalkoztatása a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben” című kiemelt konstrukció

Kedvezményezett: Országos Roma Önkormányzat

Megítélt támogatás:

1,49 Mrd Ft

A projekt közvetlen célcsoportja: a projektben résztvevő hátrányos helyzetű roma nők, akik vállalják a szociális-és gyermekjóléti ellátáshoz kapcsolódó foglalkozásokra felkészítő képzéseken való részvételt.

A projekt operatív célkitűzései:

- roma nők társadalmi foglalkoztatásának és befogadásának javítása;
- roma nők szociális és gyermekjóléti szakmákra való képzése;
- roma nők szociális és gyermekjóléti intézményekben való foglalkoztatása.

A projektben megvalósuló képzések az alábbiak lehet-

nek: OKJ-s képzés, betanító képzés, 5–8. osztályos felzárkóztató képzés, nyelvi képzés (lovári, beás).

Jelenleg kiírásra került vagy az elkövetkező időszakban várható pályázati konstrukciók:

- TÁMOP-5.2.3-A-12/1 Integrált térségi programok a gyerekek és családjaik felzárkózási esélyeinek növelésére
Keretösszeg: 7,21 Mrd Ft
- TÁMOP-5.2.5 Gyermek és fiatalok társadalmi integrációját segítő programok
Keretösszeg: 1,6 Mrd Ft
- TÁMOP-5.3.1.0-12 kiemelt konstrukció – A leghátrányosabb helyzetű csoportok életviteli kompetenciáinak fejlesztése
Keretösszeg: 3,3 Mrd Ft
- TÁMOP-5.3.1-12/1, 10/2 Alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt segítő programjai
Keret: 3,28 Mrd Ft
- TÁMOP-5.3.8 A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében motiváló képzések és támogató szolgáltatások
Keret: 12,01 Mrd Ft
- TÁMOP-5.6.1 Bűnmegelőzés szempontjából kiemelten fontos, bűnelkövetés szempontjából veszélyeztetett gyermek- és fiatalok segítése
Keret: 2 Mrd Ft

Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok TÁMOP 6. prioritás

A 6. prioritás egyrészt a munkaerő-piac kínálati oldalának fejlesztését célozza az egészségügyi ellátórendszerben dolgozók alkalmazkodó-képességének javításával, másrészt a lakosság egészségi állapotának javításához járul hozzá, melynek révén növekszik az egészségben eltöltött évek száma. A prioritási előnyösen befolyásolja a foglalkoztathatóságot és a munkavégző képességet.

Várható pályázatok:

TÁMOP-6.1.2 „Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok” pályázati kiírásainak folytatása.

Keretösszeg:

8,23 Mrd Ft

(8 konstrukció)

2012-ben megjelent pályázatok

- TÁMOP-6.1.2/11/1 Egészségre nevelő és szemléletformáló életmód programok – lokális szintek

Helyi szintereken folyó egészségfejlesztési/prevenációs programokat célozza a szintér típusa szerinti megközelítéssel.
Keret: 5 Mrd Ft

- T Á M O P - 6.1.2/LHH/11-A, 11-B Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben

- A kiírás célja az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták és közösségi értékek elterjedésének ösztönzése, az egészségfejlesztés szinterein megvalósuló közösségi programok elterjesztése, az életminőség javítása a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben.

Keret: 11-A:1 Mrd Ft
11-B: 2,1 Mrd Ft

- TÁMOP-6.1.2-11/3 Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok a kistérségekben

Célja a szív-érrendszeri, daganatos megbetegedések csökkenésének a támogatása, a korai és elkerülhető halálozást befolyásoló életmód illetve szokások javítása.
Keretösszeg: 5 Mrd Ft

2012. évi Európai Unió források humánterületre fókuszálva

Terület	2012-ben roma és/vagy hátrányos helyzetűeket érintő projektek megpályázható forrása (Mrd Ft)
Foglalkoztatathóság fejlesztése	9,1
Alkalmazkodóképesség javítása	41,1
Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek – Köznevelési terület	31,68
A felsőoktatás tartalmi és szervezeti fejlesztése a tudásalapú gazdaság kiépítése érdekében	11,59
Társadalmi befogadás és részvétel erősítése	35,79
Egészségmegőrzés és egészségügyi humán erőforrás fejlesztése	8,23
Összesen:	137,49

M. E.

Mutató neve	Minimálisan elvárt célérték a projektidőszak végére (fő)
A programba bevont személyek száma	1750
A program keretében támogatott képzésben résztvevők száma	1000
A képzési programot sikeresen befejező személyek száma	750
Megszervezett információs napok, műhelyek, konzultációk száma	20

JÓ GYAKORLATOK

A Roma Koordinációs Tanács (ROK-T) idei első ülésén a tagok különböző, a felzárkózási stratégia célrendszerébe is illeszkedő projektek végrehajtásából származó jó gyakorlataikat ismertették, amelyek elemzése kulcsfontosságú a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, valamint a Kormány és az Országos Roma Önkormányzat között megszületett Keretmegállapodás monitoring rendszerének fejlesztéséhez, illetve az Európai Unió következő tervezési időszakára nézve számos tanulsággal szolgálhatnak. A jó gyakorlatok bemutatásának célja a Stratégia helyi megvalósíthatóságának pozitív tapasztalatokkal történő támogatása. Az ülés keretében bemutatott prezentációk közzétételével szeretnénk segítséget nyújtani másoknak is jövőbeni programjaik tervezéséhez.

Új megközelítés – Anyaklubok Magyarországon

Szarvasi Fiatalok a Holnapért Egyesület

Az önszervező csoportok célcsoportja a romák által nagy számban lakott településeken, mélyszegénységben élő nők (nem kizárólag romák). A program eddig négy településen indult el és működik sikeresen. A klubok tevékenységét a résztvevők szervezik meg és bonyolítják le, így teljes mértékben a tagok szükségleteinek megfelelő problémák felvetésére, illetve azok megoldására nyílik lehetőség.

Az anyaklub modell

- egy hely, ahol a nők összejöhetnek – mindenki „nappalija”
- Németországból indult a '80-as évek elején
- ma a világ 20 országában több, mint 850 anyaklub („anyaközpont”) működik
- hátrányos helyzetű nőknek és gyermekeiknek, családoknak szól
- a projektbe bevont települések: Kiskőrös, Pécs, Szarvas, Szikszó.
- egy-egy klubnak jelenleg kb. 10–15 állandó, aktív nő tagja van, akik gyermekeikkel látogatják a klubot.

A modell lényege

- önszervező csoport: nincs alá-fölé rendeltség, a közösség saját erejére, önkéntességre épít
- alapelv: mindenkinek van olyan tudása, képessége, tehetsége, amit a többiek felé fel tud ajánlani
- az anyaklubba az édesanyák elhozhatják gyermekeiket, akikkel felváltva foglalkoznak egy gyerek szobában
- a klub tevékenységeit a nők találják ki, szervezik és bonyolítják le

- a klub programjai, beszélgetései a résztvevők igényeinek, érdeklődésének megfelelően szerveződnek
- a nők közösen keresnek megoldást olyan problémákra, amivel egyedül nem, vagy nehezebben tudnának megbirkózni
- minden anyaklub programja **egyedi**
- bárki csatlakozhat, a részvétel ingyenes

Várt rövid- és középtávú eredmények

- helyi intézményekkel való kommunikáció javulása
- szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása
- közös projektek, események szervezése
- képzési lehetőségek
- nők általános iskolai tanulmányainak befejezése
- egészségi állapot javítása
- részvétel növelése a szűrővizsgálatokon
- egészségtudatosság növelése
- gyerekek korai fejlesztésére vonatkozó kompetenciák
- közösségi összetartás nő
- iskolai lemorzsolódás csökkenése

Hosszú távú célok

- a nők önbecsülésének, érdekérvényesítő képességének növelése
- kölcsönös segítségnyújtás kultúrájának kialakítása
- támogató közösség kialakulása
- korai házasságok csökkenése
- egészségi állapot javulása
- foglalkoztatottság növelése
- integráció elősegítése a nőkön, családokon keresztül
- előítéletek csökkenése
- többségi társadalom és kisebbség viszonyának javulása – anyaság, család mint közös nevező
- országos anyaklub hálózat, kapcsolódás nemzetközi hálózathoz
- anyaklub mozgalom kiterjesztése
- szociális szövetkezet/ kisvállalkozás elindítása

Esély a győzelemre!

A görögkatolikus egyház jelenléte Nyíregyháza, Huszár-telepen

A program egy az óvodáskortól kezdve az egész iskolai pályafutáson végigívelő oktatási-nevelési program, mely a családokkal való együttműködésre épít.

Nyíregyháza, Huszár-telep

A város szegregált szegénytelepe, ahol a roma lakosokon kívül, Nyíregyháza díjhátralékos lakói is lakásokhoz juthattak. Ezek a lakások a korabeli huszár laktanya kaszárnyáiból és istállóiból kialakított korszerűtlen szükséglakások, sok esetben komfort nélküli vályogházak. A munkanélküliek száma magas. A telepen élők száma 2000–2500 fő.

Miért foglalkozik az itt élőkkel a görögkatolikus egyház?

Erre a kérdésre a Szentírásban találjuk meg a helyes választ:
Menjetez tehát és tegyetek tanítványokká minden népet.

(Mt. 28,19)

Ha kormányzati oldalról keressük a választ, akkor így hangzik:

„Az egyházak nélkül, belső lelki változás nélkül, cigány és magyar embereken belül egyaránt, ezt a kérdést nem lehet megoldani.” (Balog Zoltán)

Példaképünk:

Sója Miklós hodászi parókus 40 évig szolgált a cigányok között. Megalapította a cigány egyházközséget, elévülhetetlen érdemeket szerzett a cigánypasztoráció területén mind hitéleti tevékenységében, mind pedig a cigányság felemelkedése és felzárkóztatása érdekében végzett szociális és oktatási munkában. Tevékenységével európai és világviszonylatban is megelőzte korát. Felismerte, hogy a cigányság felemelkedésének három fontos pillére a hit, a munka és az oktatás. Egyházunk az oktatásban és a Krisztushoz vezető út megtalálásában tud szerepet vállalni. **Kocsis Fülöp** püspök atya szavaival élve „célunk, hogy kineveljük azt a társadalmi réteget, amely akar és tud cselekedni, felismeri életének igazi értékét.”

A görögkatolikus egyház a Huszár-telepen

A görögkatolikus egyház, a 2011/2012-es tanévtől kezdődően Nyíregyháza város Huszár-telepének térségében felmenő rendszerben, egyházi fenntartású görögkatolikus általános iskolát működtet a törvényben biztosított jogai alapján jelenleg 17 első kislakkal. 2012 szeptemberétől a telepen levő Dália utcai 4 csoportos óvoda is egyházunk fenntartásába kerül. A szülők a szabad iskolaválasztás jogával élve keresztény hitű iskolát választottak a gyerekeiknek. Olyan iskolát, óvodát szeretnének a Huszár-telepen létrehozni, ahol a gyermek otthonosan érzi magát, amelyben képes tanulni. Ha otthon érzi a gyermek magát, akkor megváltozik a hozzáállása az iskolához, a pedagógushoz, a tanuláshoz.

Mi lehet egy nevelési – oktatási intézmény célja? Az ide járó gyermekek szeressenek és akarjanak tanulni! A tanulás által tudjanak beilleszkedni és felemelkedni. Az óvodai neveléssel kezdve az alapozó oktatáson át oda szeretnének specializálni a gyermekeket, hogy a szaktanítás idejére magabiztos, önbizalommal rendelkező, biztos talajon nyugvó alapfokú ismeretekkel rendelkező, szeretetben, hitben gazdag környezetben felnőtt diákok legyenek. A kis létszámú osztályunkban megvalósítható az egyénre szabott fejlesztés, az odafigyelés minden tanulóra. Az órán megtanultak biztos, alapos tudást jelentenek a középfokú oktatásra való felkészüléshez.

Napközis rendszerrel 1 lelki vezető, 2 tanítónő, 1 pedagógiai asszisztens, 1 fejlesztőpedagógus, 1 logopédus, s mivel a művészetekre is nagy hangsúlyt fektetünk, hagyományápolás céljából táncpedagógus és zenepedagógus is foglalkozik tanulóinkkal. Nem a gyereket igazítjuk az iskolához, hanem az iskolát tesszük otthonossá a gyerek számára.

A kultúrazonos pedagógia a gyermekek háttérkultúrájához igazodó pedagógiát jelent. Nem kizárólag azt várja el, hogy a szülő és a gyermek igazodjon, alkalmazkodjon az iskolához, hanem megpróbál olyan tanulási környezetet teremteni, amely a gyermekek kultúrájának elemeit integrálva a gyermekek és családjaik számára otthonos helyé változtatja az iskolát. Ha otthon érzi a gyermek magát, akkor megváltozik a hozzáállása az iskolához, a pedagógushoz, a tanuláshoz. A velünk kapcsolatban álló családok életében az iskola és az otthon már nem fényévnnyi távolságra van egymástól.

A szülők véleménye:

„Örülünk, hogy ez az iskola újraindult. A gyerek már korán reggel fent volt, várta már az iskolát. A tanító nénik már a játszóházban tájékoztattak bennünket az iskoláról. Az iskola közel van, télen sem kell a városba hordani a gyerekeket. Jó lett volna, ha nem csak az első osztály indul, mert akkor a nagyobb gyerekeket sem kellene felhordania városba. Fontos számunkra, hogy hittant tanulnak a gyerekek, mert nem fognak csúnyán beszélni egymással, tisztességet tanulnak.”

„Ha gyerekként belenevelik a jó szokásokat, az a felnőtt korában is végigkíséri.”

„Nem mindegy, hogy milyen tanárok veszik körül, hogyan foglalkoznak a gyerekekkel. Az itteni tanítónéniket – ahogy eddig megismertük – nagyon „ott vannak”.

„Azt várjuk az iskolától, hogy tisztességre neveljék a gyerekeket, ne beszéljenek csúnyán. Az is sokat számít, hogy a gyerekek itt élnek együtt, ismerik egymást.”

Az egyházi oktatás garancia a minőségre – személyi és tárgyi feltételekben egyaránt – a hitben megerősödött, elkötelezett pedagógusokra, az odafigyelésre, a Krisztusi szeretet átadására, ahol minden gyermek egyaránt fontos, „mert mindnyájan egyek vagyunk a Krisztus Jézusban.”

A családok részvétele az iskolai életben

Az oktatói munka azonban akkor hatékony, hogy ha a családot is bevonjuk. Ezért van számos olyan rendezvénye, előadása az iskolának, ahol a szülők is jelen vannak, mert fontos a szemléletformálás. „Együtt Isten tenyerén” címmel indított az iskola közös program sorozatot szülőknek és gyermekeknek. Egy október végi délutánon először közös imában halottainkról emlékeztünk meg, majd a konfliktuskezelésről hallhattak előadást, amit a gyerekek műsora, szeretetvendégség és ajándékosztás követett. Nagyböjt kezdetén a testi és lelki tisztaságról beszélgettünk. S legnagyobb örömünkre a szülők 95% -a jelen volt a rendezvényen.

Minta nélkül nehezen lesznek a gyermekek a társadalom elismert felnőttjei, s az elsődleges minta a családban van. A családi kapcsolatok erősítése által a délelőtti elültetett mag otthon tovább növekedhet. Fontos, hogy odafigyeljünk a családra, a mindennapi gondjaira. Éhező, fázó gyermeket, aki télen kabát nélkül, nyári cipőben megy iskolába, fűtetlen, olykor ablak nélküli lakásban lakik, nem lehet oktatni, a szépre-jóra nevelni. Ezekre a problémákra is megpróbálunk segíteni. Segítettünk a februári nagy hidegben az iskola megnyitásával, segítünk adomány és ruhagyűjtéssel, gondoskodtunk, hogy a karácsony fa alá mindenkinek kerüljön egy kis ajándék. Akinek nem volt, annak mi magunk turkáltunk ünneplő ruhát, amit minden gyerek az iskolában tart, így megfelelő minőségű marad az ünnepekre.

Szeretnénk esélyt adni a ránk bízott gyermekeknek egy jobb életre, győzedelmeskedni a gonosz, a társadalmi kirekesztettség fölött, esélyt adni a szülőknek egy boldogabb család megteremtéséhez. Ehhez járulunk hozzá a szülői szerep erősítését célzó tréningekkel, melynek témái: az anyapa szerepek erősítése, szülői szerepből fakadó mintakövetés tudatosítása, szülő-gyermek kapcsolat fejlődés-lelektani megközelítésben, tudatos családtervezés. Probléma feldolgozás Isten-hit segítségével, iskola-család kapcsolata, pályaválasztás és tanulás fontossága, elhelyezkedés segítése, munkavállalási attitűd erősítése, pénzkezelés stb.

Ezekben a képzésekben együttműködnek az egyházunk fenntartásában működő intézmények:

- Árpád-házi Szent Piroška Szakképző Iskola oktatói,
- a Szent Miklós Görög Katolikus Általános Iskola pedagógusai és lelkiveetői,

- a Görögkatolikus Papnevelő Intézet előjárói és kispapjai,
- valamint Türr István Képző és Kutató Központ.

A nagy család tagjai:

A telepi kisiskolásaink aktívan részt vesznek az egyházunk más helyszínein folyó rendezvényein. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a Huszár-telepi gyerekek pásztorjátéka a Kertvárosi Egyházközségben Szent Liturgia után egy közös ünnepléssel, a Generációk találkozója a belvárosi iskolánkban, kiállítás megnyitó a Hittudományi Főiskolán, közös megemlékezés Nemzeti Ünnepünkön, közös lelkigyakorlat Máriapócscon, Centenárium Szavalóverseny, a XIV. Vécsey- Vásárhelyi Kamara Néptánc és Népdaléneklési Verseny, ahol a Huszár-telepi kisdíjakok különdíjban részesültek.

A görögkatolikus egyházhoz való kötődés által tartoznak valahová, befogadásra találtak, egy nagy család tagjai lettek. Ahogyan Hodászon a görögkatolikus cigány templom, Sója Miklós szavaival élve, „mint csodás varrógép varrta össze a szálakat a település magyar és cigány lakosai között”, úgy iskolánk és egyházunk hasonló szerepet tölt be Nyíregyházán is.

A görögkatolikus egyház sem a Huszár telepen, sem máshol nem tudja és nem is akarja egyedül megoldani a cigányság problémáját, de szerepet vállal benne. Célunk, hogy a cigányság és a mélyszegénységben élők életminőségét javítsuk, társadalmi felzárkózásukat segítsük, ezért partnerként részt veszünk minden olyan kezdeményezésben, amely ezt a célt szolgálja. Ezért lettünk konzorciumi partnerek a *Bizalom és Munka* címmel indult a mélyszegénységben élő, hátrányos helyzetű családok felzárkóztatására kidolgozott programban Nyíregyházán. A programot a KIM Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkársága dolgozta ki, helyi szinten pedig háttérintézménye, a Türr István Képző és Kutató Intézet valósítja meg. A programban a lakhatási körülmények javítása mellett képzések szerepelnek.

Esély a győzelemre

- A kényszerintegráció Nyíregyházán nem vezetett eredményre a szülő, pedagógus osztálytárs nem volt felkészítve a befogadásukra. Az iskolába integrálták, de az osztályban továbbra is szegregált maradt.
- A hátrányos térségekben, városrészekben végzett pásztorációs – szociális munka az egyén és a közösség felemelkedését egyaránt szolgálja.
- A huszár-telep városrész felemelkedésének nyitánya most az egyházi iskola és óvoda kapuinak megnyitása, a Bizalom és Munka program, az önkormányzat által megvalósuló épület felújítások.
- A békés együttélés elképzelhetetlen befogadás, elfogadás, belső lelki változás nélkül.

Esélyünk a győzelemre akkor lesz, ha a mindennapi gondok megoldása mellett együtt indulunk el a Krisztusi szeretethez vezető úton, ha Pál apostol szavait mindnyájan magunkénak érezzük:

„Fogadjátok el tehát egymást,
ahogyan Krisztus is elfogadott Titeket
Isten dicsőségére!”
(Róm, 15,7)

Esélyt az esélyteleneknek

A program végrehajtója: Kaposvári Egyetem – Napkerék Egyesület

Nem az a fontos, hogy mi van a zsebedben, hanem az, hogy mi van a szívedben!

(Bernadin bíboros)

A program működésének helyszíne(i): Kaposvár Megyei Jogú Város és Dél-Dunántúli Régió

A program rövid leírása, a program célja és az elért eredmények

A Napkerék Egyesület a Kaposvári Egyetemmel kötött együttműködési megállapodás után folyamatos programokat szervezett. A program célja: a dél-dunántúli régióból azokat a cigány értelmiségieket, cigány önkormányzatokat szólítottuk meg, akik a meghívásunkat elfogadták és részt vettek az egyetemmel közös rendezvényeinken. Létrehoztuk az azóta is jól működő:

Egyetemi hallgatói klubbot, ami most is 15 fővel nagyon jól működik (szabadidőben korrepetálnak, táboroztatnak, kirándulásokat szerveznek, kisebb pályázatokat se-

sokon, amelyeket az egyetem ezeken a területeken kutató pedagógus-oktatói tartanak. A foglalkozások helyszíne az egyetem épülete. Az egyesület az egyetem és az általános iskolák közötti kapcsolattartást, mentorálást segíti. Valamint a diákok szülei és az egyetem közötti kapcsolat kialakításában vesz részt. A tanév végén szervezett nyári tábor lebonyolításában, kivitelezésében is segít. Az egyetemen megrendezett szülői értekezletek, valamint a félév, évvégén tartott bemutató műsorokat, ahol a szülők megtekinthetik a diá-

kok alkotásait, produkcióit. A szülők büszkék, hogy tehetséges gyermekeiket az egyetem oktatói tanítják az egyetem épületeiben.

gítenek megírni, az egyesület napi tevékenységében is részt vesznek).

Vének Tanácsa: évente két tanácskozáson veszünk részt a Kaposvári Egyetemen, ahol a szervezetek és lakóközösségeik problémáit próbáljuk ott megbeszélni és esetenként segíteni azokon.

Tehetséggondozás: A tehetséggondozó programban Kaposvár város iskolái közül a hátrányos helyzetű 7–10 év közötti tehetséges tanulók vesznek részt képzőművészeti, dráma, zenei, anyanyelvi tehetségfejlesztő, táncfoglalkozá-

Csirke program – A Kaposvári Egyetem Állattudományi Karával közösen tavaly szeptember 3-án megtervezett és megszervezett program keretében 1000 db előnevelt csirkét osztottunk ki 24 roma/cigány és nem cigány családok körében. A mentorálást a mai napig is a Napkerék Egyesület végzi, nagy sikert aratva a megyében.

A Kaposvári Egyetem Roma Stratégiai Tanács megalakulásának célja a: dél-dunántúli régió meghatározó felsőoktatási intézményeként a régió sajátosságainak és kormányzati felzárkózási szakpolitika célkitűzéseinek figyelembevételével alkossa meg a roma stratégiáját. A program központi eleme a horizontális együttműködésen alapuló cselekvési tervek kidolgozása és megvalósítása. A tanács tagjai: nagyvállalatok, megyei kamarák, civil szervezetek, önkormányzatok, stb.

Cigány románcok a Sesztina Galériában

A Kossuth-díjas festőművész, Szentandrassy István képeiből nyílik tárlat a Sesztina Galériában

Federico Garcia Lorca és Nagy László költő, műfordító emléke előtt is tisztelettel adózik a Sesztina Galéria és a Sesztina Művészeti – Kulturális Alapítvány új tárlata. A Kossuth-díjas festőművész, Szentandrassy István képeiből rendezett kiállításon a vendégeket *Halász János*, a Nemzeti

Erőforrás Minisztérium parlamenti államtitkára és *Antal Péter*, a Sesztina Művészeti – Kulturális Alapítvány elnöke köszöntik.

Szentandrassy István képeit június 24-ig láthatják az érdeklődők.

A galéria nyitvatartási ideje: hétfőtől péntekig 10 és 18, szombaton 10 és 13 óra között.

Ma is élő cigány mesterségek

Kiállítás a szombathelyi Berzsényi könyvtárban

A szombathelyi Berzsényi Dániel Könyvtárban 2012. május 17-én 17 órakor újabb kiállítás nyílt *Ma is élő cigány mesterségek* címmel.

A tárlat két részből tevődik össze. Az egyik részét egy Szekszárdról érkezett fotósorozat alkotja, amely a Tolna megyei cigányság mindennapjairól mesél *Vakulya Teréz* és *Komáromi Balázs* tolmácsolásában. A képek a Szekszárdi Civil Fórum Mentálhigiénés Műhely „TÁMOP – 3.2.3 Megtartó képességet segítő közösségi programok” pályázatának keretében készültek 2011-ben és azóta vándorkiállításként járják az országot. Vas megyébe a Szekszárdi és a Szombathelyi Civil Kerekasztal együttműködésének köszönhetően jutottak el.

Az elkészült fényképek a kiegyensúlyozottabb társadalmi együttélést szeretnék elősegíteni. Mottójuk: ne azt keressük, ami elválaszt, fontos az, ami közelebb hoz. A cigány társadalomnak – akár helyi, akár globális viszonylatban – komoly, a többségi társadalom számára is fontos üzenettel bíró értékei vannak. Az eredeti fotókiállítás szervezőinek nem titkolt szándéka az volt, hogy elősegítse a magyar társadalom különböző szociokulturális közösségei közti előrevívó és értékteremtő érintkezést, párbeszédet, a hosszú távú, széles körű konszenzust.

A kiállítás másik részét egy dokumentumválogatás adja. Az intézmény gyűjteményéből bemutatott, a cigány

kisebbséggel kapcsolatos könyvek, CD-k, DVD-k, kották arról tanúskodnak, hogy mennyire gazdag, sokszínű a cigány kultúra. A tárlókban helyet kapnak a kisebbség történetével, néprajzával, szociológiájával, irodalmával kapcsolatos dokumentumok, átfogó képet adva a világ és Magyarország cigányságáról. Figyelmet fordítottunk a cigány írók, költők köteteinek bemutatására, ill. ízelítőt szeretnénk nyújtani magyar és világi szerzők cigánysággal kapcsolatos szépirodalmi alkotásaiból is.

Nemzetközi multikulturális fesztivál

2012. június 9–17. Budapest

Nemzetközi fesztivál a tánc és zeneszámos műfajával, változatos programokkal. A karneváli hangulat megteremtésében közreműködnek a hazai hivatásos és amatőr néptánc és népzenei együttesek, a komolyzene, a fúvósok, a világzene és kortárcsillagok képviselői. A Karneválon és a III. „LÁNCID” Néptáncversenyen résztvevő külföldi vendég együttesek a határon túlról, Európából és Ázsiából érkeznek. Az idei Karnevál fő témái: a Kelet, és a Táncház.

Helyszínek: Vörösmarty tér, Margitszigeti Szabadtéri

Színpad, Duna Palota – Zrínyi utca, Hagyományok Háza, Mátyásföld Erzsébet-ligeti Színház, Békásmegyeri Községi Ház

A rendezvény a magyarországi fesztiválok minősítési rendszerében a legmagasabb fokozatú „Kiváló Fesztivál” címet nyerte el.

Jó szórakozást és kellemes időtöltést kívánunk a Karnevál minden résztvevőjének és látogatójának!

Bővebben: <http://www.dunaart.com/>

MOM KULTURÁLIS KÖZPONT
60 ÉVES A RAJKÓ MŰVÉSZEGYÜTTES
2012. JÚNIUS 13. SZERDA 19:00

Rajkó 60

BANGÓ MARGIT FALUDI JUDIT MASI

MADARÁSZ KATALIN PÁNDI PIROSKA

IFJ. SÁNTA FERENC PUKA KÁROLY

SZAKCSI LAKATOS BÉLA TÓTH OLIVÉR

SZENTHELYI MIKLÓS KECSKÉS SÁNDOR

BUDAPEST BÁR ZENEKAR

RAJKÓ TÁNCAR

AZ EST FŐVÉDNÖKE | TARLÓS ISTVÁN
BUDAPEST FŐPOLGÁRMESTERE

JEGYÁR | 1500 FT | 2500 FT | 3500 FT
JEGYEK KAPHATÓK | MOM.JEGY.HU | MOM JEGYPÉNZTÁR
WWW.MOMKULT.HU
WWW.RAJKO.HU

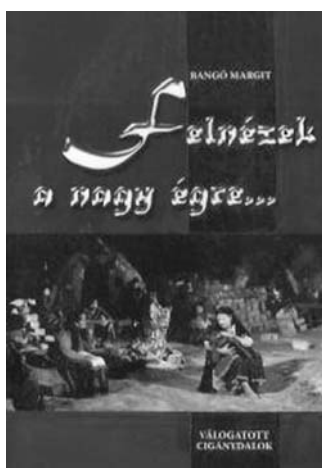
MOM
KULTURÁLIS
KÖZPONT

A könyvek szeretete

Amikor olvasunk egy könyvet, újra láthatjuk a szülőfalunkat körülölelő tájakat, ismeretlen emberek bőrébe bújhatunk, izgulhatunk a hősért, mi is megvívhatunk az el-lenséggel.

Ön is szeret olvasni? Az alábbi könyvek számos témát érintenek. Kultúrák találko-zása ez, legyen szó zenéről, hagyományról, meséről...

Felnézek a nagy égre...

„Szeretettel ajánlom az újabb dalszöveg gyűjtemény könyvünket minden nótá, cigánynóta és népdalkedvelő barátomnak. Én, amikor énekelek vagy dalszöveget írok, újjászületek, és semmi bajom nincs.” (Bangó Margit)

A könyv szerzője: **Ban-gó Margit**.

ajkán termett mondóka: „Egy sor akác, egy sor fűz, egy sor cigány, egy sortűz.” Azt mondtuk, ha ilyen korban élünk, akkor legyen merszünk szembesülni ezekkel a sorokkal, és szegezzük velük szembe huszonnégy kortársunkat-honfitár-sunkat meg saját magunkat.” (Závada Pál)

A könyv szerzője: **Korniss Péter, Závada Pál**.

Jövőmunkások, cigány értelmiségiek mondják

Egy sor cigány

„Amikor roma honfitársaink portréit ezzel a címmel tárjuk közönségünk elé, azt mondjuk, tessék, ez a mi cigányaink listája és fényképsorozata, sor-ban arcról arcra, sze-retnivaló büszkesége-ink mindnyájan, mind ez a huszonnégy mai magyar. Mert ugyan ki vonhatná kétségbe a magyarságukat? De címválasztásunknak oka az a közös szégyen is, amely elöntött ben-nünket korunk talán legiszonyatosabb ma-gyar rigmusa hallatán. Nemrégiben bukkant föl ez a népünk

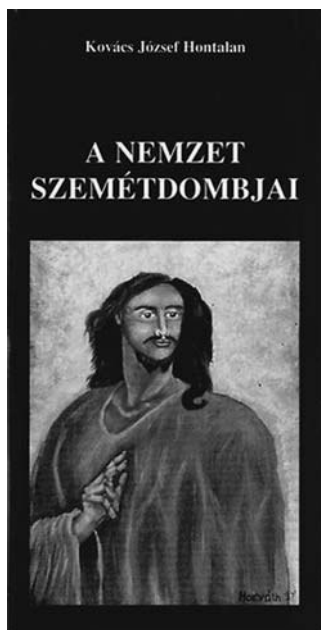
A Harmónia Ala-pítvány 80 órás cigány nyelv- és népismeret című, pedagógusoknak szóló tanfolyamán ci-gány szakemberek – néprajzos, nyelvoktató, hivatásos nevelőszülő, pszichológus, jogász, szociálpedagógus és hitoktató, gyógyped-a-gógus, könyvtáros, színművész, média-szakemberek és szoci-álpolitikusok különbö-ző területekről – adták elő pályatörténetüket, beszéltek munkájukról, küzdelmeikről. Szava-

ikból, kritikáikból kibontakozott egy emberségesebb jövő képe: ahogyan ők látják, amilyennek lennie kellene.

A tanfolyamon elhangzott előadásokat és az azokhoz kapcsolódó tanulmányokat adjuk közre könyv alakban. Kis kötetünk számot tarthat mindazok érdeklődésére, akik cigányokkal foglalkoznak, és akik társadalmunk jövőjéről gondolkodnak.

gyar rigmusa hallatán. Nemrégiben bukkant föl ez a népünk

A nemzet szemétdombjai

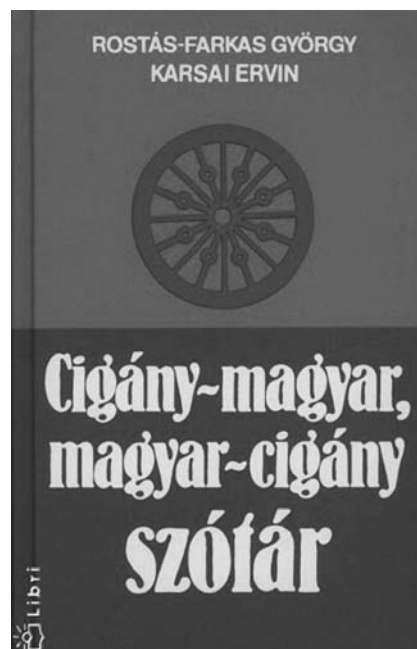
„Könyvem java cigányokról szóló híradás, elemi metszet, még ha alapfokon is, de emberien, komolyan és felelősséggel tudjunk tájékozódni róluk. A megalázott és megnyomorított százazokról...”

A könyv szerzője: **Kovács József Hontalan.**

környezet megítélése szerint etnikailag és társadalmilag homogénnek látszó „cigányfalu” lakóinak mindennapi megélhetési, boldogulási lehetőségei, az elsődleges munkaerőpiacról való kirekesztettség következményei, az intézményszerűsített, legális munka világába való visszatérés kísérletei és kudarcai jelennek meg. Az elérhető lehetőségek, források mentén hogyan differenciálódik a helyi társadalom, ez miként alakítja a családok mindennapi kapcsolatait, a helyi társadalom működését.

A könyv szerzője: **Virág Tünde.**

Cigány–magyar, magyar–cigány szótár

Rostás-Farkas György és Karsai Ervin két évtizedes gyűjtő- és kutatómunkájának eredményeképpen született meg ez a szótár. A Kossuth Könyvkiadó a kötetet azzal az ajánlással nyújtja át a cigány nyelv iránt érdeklődőknek s a cigány nyelvet tanulni kívánóknak, hogy a szótár mintegy összekötő-kapocs legyen a cigányok és a nem cigányok között.

Kirekesztve

A könyv a falusi perifériák perifériájára, a cigánytelepek, gettósodó falvak világába kalauzolja az olvasót, de célja nem csupán a leírás, hanem annak bemutatása, hogy milyen gazdasági, társadalmi és térbeli folyamatok termelik folyamatosan újra azokat a tereket, ahol azok a társadalmi csoportok élnek, amelyeket a többségi társadalom cigánynak tart, s

akikkel ezért nem vagy csak erősen szabályozott formában kíván érintkezni. A cigánytelep örök, csak megjelenési formája változik időről időre. Mindig is létezett, és lesz egészen addig, amíg lesznek olyan családok, akiket a többség cigánynak, szegénynek tart, amíg lesznek olyan emberek, akikkel a többségi társadalom tagjai nem szeretnének közös térben létezni, amíg az oktatási és szociális intézmények ezek fenntartását szolgálják és nem az innen való kimozdulást.

A könyvben két, a statisztikákban és a külső társadalmi

Kedves Olvasónk!

Bizonyára Ön is olvasott már olyan könyvet, amely maradandó élményt jelentett az Ön számára. Ha szeretné másoknak is ajánlani, szívesen várjuk levelét. Ossza meg gondolatait, érzéseit, azt, hogy milyen emlékek jutottak az eszébe a könyv olvasása közben. Írja le, miért ajánlja a könyvet másoknak is.

Várjuk levelét szerkesztőségünk címére!

Szapu Magda:

Halotti szokások (2. rész)

A fiatalabb generáció már egyértelműen pokolról és mennyországról beszél:

„Alattunk pokol van, fönn a mennyország. Lelke a mennyországba, teste a pokolba kerül. Ott van ilyen döntőbíró, az angyalok bírja. Azok döntenek, hogy mellik fogadja be. A földön mikor élő volt, és rossz volt, akkor az ördöghöz állt át, ha jó volt, akkor befogadják az angyalok közé. A mennyország kapujában váltsa meg magát.”

„Ott volt a pokolban egy nagy víz. Olyan, mint a tenger. És azon át kell neki mosakodni, át kell vergődni rajta. Aztán lemosódik róla a bűnei, úgy megy a mennyországba. Mer az embernek azért csak bűnei vannak lent a földön. Ezért ott a Jordán vize, lemosódik, tiszta lélekkel fog menni a mennyországba.”

Kaposszentjakabon többször elhangzott az a kijelentés, hogy a mennyország és a pokol is fönt van. E közlések alapja az a hiedelem lehet, hogy a halottak a túlvilágon egymás mellett, de egymástól elválasztva, elkülönülve élnek. Egyik oldalon a bűnösök, másik oldalon a jók kapnak helyet.

Kovács Domokos, öccse a vajda halála után, ezt a következőképpen magyarázza el: „Este (a temetés napján) a halott már találkozik az édesanyjával. Az első éjjel, mikor eltemetik, az anyja megkérdezi:

– Hogyan haltál meg fiam? Mi újság van ott kint?

– Én nem tudom, anyám, hogy hogyan haltam meg! Bementem a kórházba, el-

aludtam. Hogy vagytok? És te, hogy haltál meg?

– Nem tudom!

És akkor a halott sír, siratja a családot. Akkor anyja vigasztalja:

– Ne sírjál fiam!

Nyugtatja. Anyjával ott van, kezét fogja az elhalt kisfia is.

Az első éjjel, éjfélkor a többi halott őt megveri, az anyja is, beavatják, mert újonc.

Mert a régebben elhaltak már messziről látják, hogy jön, férfi vagy nő. A második éjszaka ő veri meg a többi halottat, majd leváltja az utolsó halottat, aki eddig a temető kapujában őrködött és ettől kezdve ő áll csősz, amíg a kakas nem kukorékol, míg új halott nincs. Ekkor váltanak. Legtovább hat hétig, hat hét után a halott lelke fölmege az Úr Jézus elé. Mikor az Úr Jézusnak kell, úgy egy évre, akkor felviszi a testet. A halott lelke ekkor kapja meg a testit.

Hat hét után letisztítja az Úr Jézus, hogy mit cselekedett. Aki bűnös, az megy balra, csak le van hajolva a földön. Pl. testvérgyilkosság

– ő nem mehet az Úr Jézus elé. Akinek nincs bűne, nincs nagy bűne, az megy a Jordánon át. Ott van a Gábor főangyal.

Aki a gyereket eltette, az tepsibe megeszi a gyereket, az nem tudja magát megváltani, az Úr Jézus nem veszi be.

A bűnösök akarnak átkelni a Jordánon, tolazkodnak, de az (Gábor főangyal?) csak dobja el őket, nyomja el

– No, akkor mutasd meg, van-e pénzed!

Mutatja. Ha van, akkor a *szakmáját* csinálja.

– Akkor te kereskedő leszel!

Másiknak: – Te mi voltál? Kocsis?

– Igen.

– Akkor te lovakat hajtó!

Ha férj és feleség, akkor a túlvilágon egymás mellett vannak, ha nincsenek megesküdve, akkor külön-külön, csak látják egymást.

Volt olyan is, hogy valakinek ott volt a felesége. Mondja az Úr Jézus:

– Ne kelj föl! Itt is pátogol?

– A feleségemet keresem. A fiam itt van mellettem.

– Az bűnt követett el, az a túlfelin van.

Nem találkoznak, *csak messziről látják egymást.*

Ha rendes halott, *hat hétig jár haza*, tovább nem. A *misét* is hat hét előtt kell, ha gyakran hazajár.

Ha el akar kéretkezni, akkor azt mondja az Úr Jézusnak:

– Engedj el, nézzem meg a családomat!

– De csak úgy mész el, ha nem mész be! Kísértettel mész!

Az Úr Jézus megengedi, hogy hat hét után hazalátogasson. De közel nem jöhet az alvóhoz, mert Gábor főangyal, meg... (?) ketten vigyáznak rá, két oldalról fogják, nem engedik. Akkor ott áll az ajtóban, éjjel tizenkét órától kettőig, nézi, sír. Ha rosszindulatú, halott, ki tépi magát, jelet hagy az alvón.

E közlés kapcsán – úgy tűnik – a hagyományozódás

folyamatát is meg tudjuk ragadni:

„Mikor öregapám apjának az apja elhalt, tetszhalott volt, ő fölment, Ő mindent tud. Ő mesélte, utána a többi fiatalok megtanulták. Így mondom én is.

A Csík megyéből származó Rostás Máté így mondja el a túlvilágra vonatkozó ismeretei:

„Alattunk kell, hogy legyen egy másik Európa! Ez a középső a miénk. Ott vannak ezek a *műlék*. Tulajdonképpen az ott alattunk a pokol.

Föl csak az ember *lelke* megy. Most, ha meghal egy öreg néni (pl.), várandóban van ez asszony. Ez az öreg meghal, a lelke abba a kis megszületett gyerekebe száll bele.

Mi lesz a *testtel*? Azt csak a Pista (az egyik beng a három közül) tudja megmondani, hogy hagyott neki kegyelmet, vagy nem hagyott.

Az ördögök lakása legtöbbször bent van a pokolban. A halott lelke először még nem megy át a Jordán vizén, először még az összes bűnököt le kell számoljon, hogy mit cselekedett. Lopott, csalt félrelépett asszonnyal, vagy emberrel. Mer addig szó sincsen, még a *tisztítón* át nem megy, mert a tisztítóvízen keresztül kell menni neki. Ha azon át megy csak akkor megy át a *Jordán vizén*.

A pénzt (halotti melléklet), azt viszi a másvilágra, vesz magának, amit akar.

Kinél váltja meg magát? Tulajdonképpen van egy *asztal*. A beng, a Pista ott van.

Megkérdezi, váltságdíj van-e? Ha nincs, visszaküldi még egyszer. Aki bűnös, az kiteszi (a pénzt az asztalra), mert tisztálkodni akar. Akkor azt ott elengedik.

Ha nem, akkor babon, tűzön, borotvákön...ezen köll neki sétálni. Aztán össze-

aprítják, megfőzik. Most visszaküldik.

Ennek volt váltságdíja, azt kifizette.

Pista még a *Jordánon túl* van. Akkor aztán szépen megy át a *padlón*. Akkor van ott egy nő, *szelence* van a kezibe. Meg *két kisgyerek*. És azok adják neki (a *szelencét*), arról tudja *Jancsi* (a második beng), hogy szá-

bad. *Aztán megy be (?)*. Ha férfi, akkor nő adja neki (a *szelencét*), ha nő, akkor férfi adja neki. Az olyan, mint egy szentírás.

Akkor van neki *szobája*. Mer mind el vannak osztályozva!

Mer ha bűnös – 1930-ban beszélte nekem öregapám –, aki hibás, azt mondjuk, ha nő és eltetette a gyereket saját maga, vagy pedig mással, azt megfőzik és neki kell aztat megenni. Mert az *nagy bűn*. Ő, aki ráuszította, annak is meg kell enni, ha nem.... akkor csontokkal véres szalaggal húzzák meg a száját.

...A *Jordán vize*? Hát a *pokol fenekén* van. Ott van egy *kapu*. Ott csak az, aki onnan átmegy, nem tud visszajönni, mert csak ott lehet át a halott. (Aki még nem ment át a kapun, pl. tetszhalott, még vissza tud jönni).

No, akkor ide figyelj!

Ugye a halott először bent van a pokolban. A Pista már tudja, kinek van váltságdíja. Az leteszi az asztalra. Mert

bűnös, mert gyilkolt... – Te arra mész! Azt majd tovább kiforgassák, hogy mit követett el, szedte rá, ...

Ha nem bűnös, nem nagy a bűn és megfelel, akkor átengedik. Mert *három kérdésre kell felelni!* Hogy mi az, arra ne kényszerítsen, hogy megmondjam! Az olyan, hogy arra kell vinni (valakit a halottnak). Most

mér vigyek halálba valakit? Mer a családot kell!

Aki eltette a gyereket, azt megetetik vele.

Akkor (ha nem nagy a bűn) átmegy a *Jordán vizén*. Az most már tiszta. Az kerül a mennyországba. Fölszáll a lelke. A test, az nyugodtan a halottakkal marad. Aki visszajár, az mind szellem képmiben jár onnan, a halottaktól.

Aki bűnös, az nem bír átmenni a *Jordán vizén*, annak büntetése van. *Próbára teszi* a Pista: – Szedd rá ezt és ezt, hozd el! El tudod hozni?

Akkor hat hétre meghal a másik párja, vagy a szülők közül valaki. Akkor már ő is megy, *maga helyett* kell, hogy *váltónak* vigyen valaki. Akkor már ő is megy, *maga helyett* kell, hogy *váltónak* vigyen valakit.”

Mócsi József, a kaposzentjakabi cigány csoport legjobb ismerője összefoglalja a cigányokról hallottakat:

„A túlvilágon, hogy hova kerülnek, lajstromozva van.

Aszerint, hogy milyen bűnt követett el. Kis bűn, kis büntetés, nagy bűn, pl. emberölés, ezért a pokol tüzébe jut.

Három beng (ördög) van. Egy a purgatóriumban a tisztítónál, egy a pokolban, a harmadik a kapunál, a Jordán vizénél teljesít szolgálatot.

Úgy hiszik, hogy a lélek a halál után bolyong, amíg el nem kerül valahova. Amíg nem találkozik az egyik benggel. Van, aki hónapokig bolyong, mert ott nincs mindig hely. de általában hat hétig. Ezután már nem jelenik meg senkinek.

A Jordán, az valahol a föld mélyén van, valahol van folyó.

A halott először a tisztító-tűzbe kerül, ott mérlegetik, hogy milyen bűnököt követett el. De ott nem az Atyaisten, a Devla, hanem bengek vannak. Ott kiszűrik, hogy marad a miénk, vagy egy darabig ott hagyják, hogy ott szenvedjen. Aztán majd meglátják, hogy mi lesz vele. Onnan megy a pokol tornácára. Egy hatalmas tornác, ott van valaki, a Devla, hogy döntsön róla. Mert vannak olyan bűnök, pl. gyilkosság is, ami bocsánatos. A testvérgyilkosság, az a legnagyobb bűn. Aki saját vérért megöli, az csak a pokolra kerülhet.

A pokol tornácán megmutatják neki a bengek, hogy milyen a pokol. Azt végig mutatják minden léleknek. Akkor kerülnek ilyen hatalmas lépcsőzeten lejjebb, lejjebb, és ott a Jordán vize, a folyó. Aki átmegy, az a mennyországba kerül, vég-eredményben az a tisztító.

Szapu Magda:

Halotti szokások és hiedelmek a kaposzentjakabi oláh cigányoknál
MTA Néprajzi Kutató Csoport,
Bp. 1984. 25-57. p

Fotók forrása: mek.oszk.hu, tankonytar.hu

– *folytatjuk* –

A sasfiú meséje (5. rész)

Mert én olyan időt ereszték a világra: szelet, villámlást, hogy meghasad a szíve, ha nem enged be. S te akkor odamész az ő szobájába, ahol szokott lenni. S akkor, amikor elaluszna, én is megnyomom a piros gombot, s bejössz. A te kardod a szegen lesz. Amikor benyitod az ajtót, a kardod egyenesen kösd fel a derekadra. S akkor azt csinálsz velek, amit akarsz.

Úgy is lett. A róka kecskebukát vetett, s vénasszony vált belőle. Ez bement a szobába, s kérte őket, hogy adjanak neki szállást. De az asszony azt mondta:

– Hogy adjunk neki szállást? Egy ilyen vénasszony lássa, hogy mi csókolózunk, játszadozunk.

– Ó, hagyjál neki békit! Ez vénasszony, nem is figyel ide. Majd ott lesz a kályha mellett reggelig. Hogy dobnád ki ebben az időben?

Addig s addig, amíg megsajnálta az öregasszonyt, s elengedték, hogy ott aludjon.

Ezek annyit csókolóztak, játszottak, amíg egyszer elaludtak. Akkor a vénasszony megnyomja a piros gombot. Jön be Sas. Amikor kinyitja az ajtót, a kard a szegen, persze mindjárt a derekára köti.

Kihúzza a kardját, s azt mondja neki:

– Ej, kedves kardom! Te engemet levágtál!

– Te Sas! Tanuld meg, hogy engem a derekadról le ne tegyél, mert te velem születél. Te tudod jól, hogy nem szabad engem letegyél. Most már mondd, hogy vágjam le őket?

– Úgy vágjad őket, hogy porrá váljanak a levegőbe.

Úgy darabokra vágta, hogy még a poruk is a levegőbe maradt. Akkor ennek a lóva akkorát horkantott, hogy a cserepek az istállóról mind lepattantak.

Kiment hozzá:

– Hó, kedves lovam! Mi bajod?

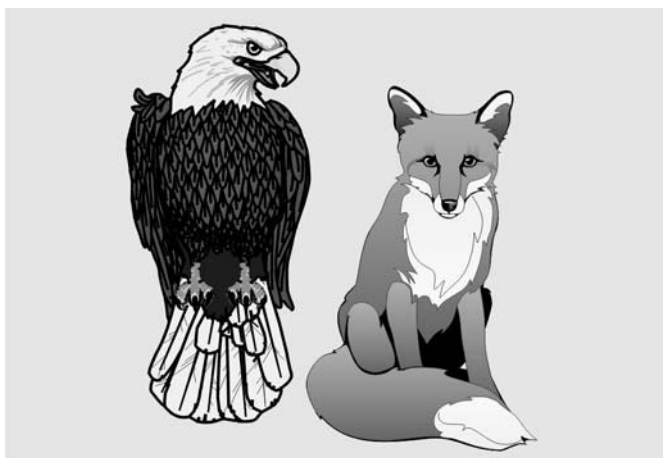
– Rögtön szökjél a hátamra!

– Nahát, miért?

– Ahogy te eljöttél, anyád meghalt. Apád fél lábbal a koporsóban. De addig nem megy ki a lelke, amíg te haza nem érsz, hogy mondja el neked a panaszát.

Akkor azt mondja a rókának:

– Na, kedves testvérem, róka! Köszönöm a szívességedet, és te légy az egész vadak felett a király. S ez az épület is neked marad.

Elbúcsúzik a rókától, felül a lovára, s megy hazafelé. Amikor hazaér, bemutatkozik a két testvérinek, megcsókolja őket s az apját. Az apja már készen állt arra, hogy meghaljon. De ki kellett azt mondja az utolsó szavát.

– Na, édes fiam! Jó, hogy hazajöttél. Hallgass ide! Én meghalok, de engemet itt ne virrasszatok. Felettem ne húzzátok meg a harangot. Ne vigyetek ki az ajtón. Itt vágjatok ajtót, né, s azon vigyetek ki engem a kriptába. S ahogy születtetek, úgy virrasszatok ti engem. Legelőször a kicsi virrasszon egy éjjel. Utána a második. S azután jössz te. Ez az én kívánságom: hárman vagytok. Mint a hárman virrasszatok reggelig.

Amikor az utolsó szót kimondta, hátraesett és meghalt.

– Na, hallottátok?

– Igen.

Mindjárt ajtót vágnak, s azon viszik ki az öregot a kriptába.

Öste azt mondja a kicsinek:

– Na, vedd magad, s menj!

Veszi magát a kicsi, előveszi a puskát, töltényeket, egy liter bort, kártyát, egy gyertyát, s indul a kriptába.

Bemegy a kriptába, leül az asztalhoz, s egyedül neki fog kártyázni. S iszik a borából. Csak mit hallani egyszer: ropog egyet a koporsó. Megijedt, s pálsí haza! Na, ez jól virrasztotta az apját. Úgy járt a második is. Jön a harmadik. Annak nem kellett se bor, se semmi. Egy pakli kártya s a gyertyája, s jön.

Nekiül az asztalhoz, s neki kezd egyedül kártyázni. Hallja egyszer a koporsóropogást. „Hát meg van száradva a koporsója szegénynek!” Megint: „Pakk”. Nem ijedett meg. Harmadszor csak felpattan a koporsófedél, ki az apjuk. S fog neki birkózni a fiával. De mind egy erdőben voltak. Addig s addig csúfolkodott az öreg, amíg e gyertyát eloltotta. Most a sötétben ő is megirtózott. A kriptá előt volt egy fa, s arra felmászott. „Na, Most ha volna nekem gyufám! Hogy gyújtsam meg a gyertyámat. Hadd vir-

raszam édesapám reggelig. Milyen jó lenne! Milyen boldog volnék!”

Felmászik a fa tetejére, hát lát messze-messze, az Isten tudja, hány kilométerre egy nagy tábori tüzet. Hát ott nyáron forgattak egy ökröt.

„Amit ad az Isten! Veszem az irányt, s elmenyek addig, amíg egy színet találok, s fogom magam, visszajövök, s meggyújtom a gyertyát. És virrasztom reggelig az édesapámat.”

Leszáll a lóról, s neki az utat annak az iránynak. Persze, ahogy ment, kivel találkozik? Mint a Reggeli fiúval.

– Adjon Isten jó reggelt, Sas, mint Obelsas!

– Adjon Isten, hát te ki vagy?

– Én a Reggeli fiú vagyok.

– Isten hozott! Állj meg!

Elfogja a Reggeli fiút, s hátraköti egy fához, amíg visszajön.

– Sas, mint Obelsas! Ezért még számolunk! Nekem reggelt kell csinálni, s te nem engedsz?

– Nem baj! Hadd, hogy számoljak veled.

S elmegy. Annyit ment, hogy az Isten megmondhatója. Egyszer odata-

lál, ahol a tűz volt. Legalább hatszáz tolvaj ülte kereken a tüzet. Aludtak. Na, most hogy lopjon magának tüzet? Mert ő nem tudja átvetni magát, hogy hozzon magának parazsat. Kihúzott akkor egy hajszálat, s belédobta a tűzbe. Az akkorát szólt, szétverte az egész tüzet. Persze a fővezérnek a szemibe szökött a parázs, felugrott, s riadót csinált. S őt megfogták.

– Na, hát ez kell nekünk! Ahogy ez meg tudta lőni a tüzet, le tudja lőni a kakast is. Nem tudja lelőni? Fejbe lőjük!

Azt mondja nekik a fű:

– Én le tudom lőni a kakast, de olyan feltétellel, hogy mind felesküdtök nekem, hogy azt csináljátok, amit én mondok nektek.

– Felesküszünk. Úgy csináljuk, ahogy te mondd.

Mindjárt feleskette őket.

– Te leszel a vezér!

– Jó!

Na, mentek. Hová mentek? A Fehér királyhoz. Ő ment elől, s a kakast már messziről úgy lelőtte, hogy az anynyit se mondott: makk. Fogja akkor, levágja a kakas körmit s a taraját, s a zsebkendőjibe teszi.

– Na, most hallgassatok ide! Én fűrok ide egy lyukat. Ti egymásra álltok, s én legfelülre, s beszököm a kerítésen.

Állt a fiú a kerítésen túl, s ahogy egyik-egyik bébújt a lyukon, ő úgy fejezte le őket. Na, akkor veszi magát a fiú, s béményen a kastélyba. Ott kit lát? A királyt. Az alszik egy ágyban, s a leánya a másokban.

Hát ő mit lát? A királyra egy nagy fekete kígyó mászik, a képébe. Akkor fiú kihúzza a kardját, hogy levágja a kígyót.

Azt mondja akkor a kard:

– Na, na kedves gazdám! Tegyel vissza engem a tokba!

– Miért?

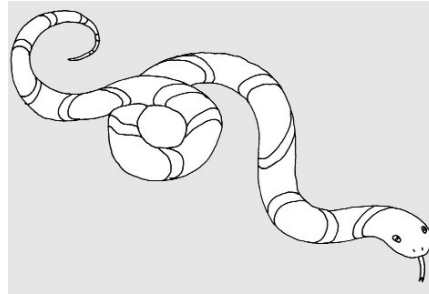
– Ha engem belevágasz abba a kígyóba, én ezer darabra megyek. Ha nem látod azt a kardot felakasztva?

– Igen.

– Na, engemet akasszál a helyibe, s vedd le azt a kardot. Avval össze tudod vágni, de velem nem. Mert az a kard tiszta acél. Azzal le tudod vágni, velem nem.

Felakasztja az övét, s leveszi azt. Mikor kihúzza, olyan fekete lett, mint a

szén. Akkor belevágta a kígyóba, s mind darabokra ment a kígyó. Persze folyt egy csomó vér. Mindjárt feltörölte a fiú, feltakarította. Most már figyelte:

vajon nem ment a királyra egy csepp vér? Nem.

Menyen most a leányhoz. A leánynak egy csepp vér szökött az ajkára. Mint egy borsszem, akkora. Na, most hogy vegye le onnét? Azt a csepp vért. „Ha letörölöm, felébred a lány. Mit csináljak?”

Lehajolt, s a nyelvével szépen letörölte a vért a leány ajkáról. Akkor szerzett magának egy skatulya gyufát, vette magát a fiú, s elment.

Na, most menyen a fiú, megtalálja a Reggeli fiút, s kioldja. Azt mondja neki:

– Kérlek, mint a Jóistent: csak addig várjál, amíg a gyertyámat meggyújtom.

– Jó!

Megvárta, amíg meggyújtotta a gyertyát. De akkor már nem reggel volt, hanem délután két óra. Mikor hazament a fiú, azt mondja a két testvére:

– Ó, te! Hát ez nemcsak egy éjszaka volt! Ez akkora volt, hogy még három is kitőtt volna belőle.

– Igen, biza! Ha ti is úgy virasztottatok volna, mint én. Persze, hogy édesapám felébredt volna. De nem!

Na, közben a Fehér király felébredt, s a leánya. Azt mondja a lányának:

– Ó, kedves lányom! Míg így nem aludtam soha, ilyen könnyen. Na, erre iszunk egyet! Menj le a pincébe, s hozdál fel egy kancsó bort!

Akkor a leány kiment, s meglátta, mi történt az udvaron. A kakas le volt löve. Visszaszaladt, azt mondja:

– Édesapám! Né, mi van ott és ott!

Kijön a király, nézi:

– Na, édes lányom! Az volt aztán a vitéz, aki ezt megtette!

Akkor látja, hogy a kardja nincs a helyén.

– Na, látod! Az volt a vitéz! S az lesz a te kedves férjed. Most hallgass ide! Azt az acélbutykót olyan kard nincs, hogy összedarabolja, csak az én kardom. Más kard nem. Én most az egész világba kihirdetem, hogy jöjjenek királyfiak, hercegfiúk. Aki csak létezik. Aki összevágja azt a butykót, az lesz a te kedves urad. Azt nem teszi meg senki, csak aki az én kardomat elvitte. S az lesz a vitéz!

Kihirdeti a király újságokba, mindenütt. A királyfiak olvasták, elmentek.

– Na, mük is elmenyünk. Bátyánk, te nem jössz?

– Menjetek el! Amelyik királyfiú nem vágja el azt az acélbutykót, kap egy fenékbe rúgást, s jöhet haza. Milyen szegyen az! Menjetek, ha akarjátok.

– Ó, gyere, menjünk! Ez a mi bátyánk nem jön sehová se.

Veszik magukat a két kisebb testvér, s indulnak a próbára. Persze a királyfiak belevágták a kardjukat a butyokba, s ezer darabra ment a kard. Persze rúgták fenékbe őket, s jöttek ki. Pont ezeket is fenékbe rúgták.

A bátya is kezdett menni. Sas. A két testvér látta.

– Bátyánk! Nehogy te arrafelé menj, mert münk már kaptunk egy fenékberúgást.

– Én nem is menyek. Nem mondtam? Én nem menyek arrafelé.

– Menj akárhová, csak arrafelé nem!

– Én nem is.

Na, Sas, mint Obelsas, mikor bement, azt mondja a bizottságnak:

– Királyok! Húzódjatok el onnét, nehogy vaj egy szilánk érjen, s szerencsétlenség legyen belőle!

El is húzódtak. Akkor előveszi a kardját, s mikor belevágta abba a butyokba, ezer darabra ment. A butykó.

– Éljen! Éljen a fiatal király! Éljen a fiatal király!

Mindjárt a Fehér király a nyakába szökött, megölelte, megcsókolta, a leányát hozzáadta. S a királyfi ott maradt... S minden királyfiú ott maradt vendégségbe. Megesküdtek, s ha meg nem haltak, még ma is boldogan élnek.

Nagy Olga – Villási, a táltosfiú

Mezőbándi, szucsági és mérai cigány népmesék

MTA Néprajzi Kutatóintézet Bp. 1996

21-38. oldal

– vége–

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Országos Rendőr-főkapitányság pályázatot hirdet a közép fokú oktatási intézmények első, második vagy harmadik évfolyamán tanuló cigány származású fiatalok tanulmányai eredményes befejezésének elősegítésére és a rendőri pálya választásának ösztönzésére a 2012/2013-es tanévre

Pályázati feltételek:

Pályázatot azok a cigány származású fiatalok nyújthatnak be, akik közép fokú oktatási intézmények nappali tagozatán első, második vagy harmadik évfolyamon tanulnak, évisméltésre semmilyen tantárgyból nem kötelezettek, a pályázat benyújtásának évében elért, év végi tanulmányi átlageredményük pedig legalább 3,00. A pályázónak a fentiek mellett a pályázat benyújtásakor az alábbi feltételeknek kell megfelelnie:

- magyar állampolgárság;
- magyarországi lakóhely;
- büntetlen előélet;
- rendészeti szakközépiskolába vagy a Rendőrtiszti Főiskolára való, a közép fokú oktatási intézmény elvégzését követő jelentkezés, a hivatásos szolgálati viszony létesítéséhez szükséges tanulmányi és vizsgakötelezettségek teljesítésének, valamint ezt követően a hivatásos szolgálati viszony vállalása;
- szakiskolai tanulók esetében az érettségi megszerzésének és a tanulmányok ennek megfelelő – a szakiskolai tanulmányok befejezését követő tanévben történő – folytatásának vállalása;
- a kifogástalan életvitel és jó hírnév a pályázó vonatkozásában, a pályázó hozzátartozóinak és a vele egy háztartásban élőknek az életvitelére a szolgálat törvényes és befolyástól mentes ellátását nem veszélyezteti;
- egészségügyi, pszichikai és fizikai alkalmasság, az alkalmasság pályázat elbírálása során történő, valamint a támogatás időtartama alatti megállapításához szükséges vizsgálatok írásban történő vállalása;
- írásbeli hozzájárulás a személyes adatoknak a cigány származású fiatalok rendőrré válásának elősegítése érdekében a Rendőrség által biztosított támogatási rendszer létrehozásáról, valamint a rendőri szervek ezzel kapcsolatos feladatairól szóló ORFK utasításban foglaltak szerinti kezeléséhez, valamint ahhoz, hogy e követelményeknek való megfelelés megállapítása érdekében a pályázó lakó- és családi körülményeit, továbbá a korábbi büntetéseire vonatkozó adatokat előzetesen és a támogatási szerződés hatályának tartama alatt a Rendőrség bármikor megvizsgálhatja.

A támogatás formája, mértéke:

A pályázatot elnyerők számára a támogatást a rendőrfőkapitányságok biztosítják saját költségvetésük terhére, a

közép fokú oktatási intézményben folytatott tanulmányok hátralévő idejére az alábbiak szerint:

- számla vagy egyéb igazolás alapján a diákkotthoni vagy kollégiumi szállásköltség és a menzai ellátás költségeinek teljes körű térítésével, vagy – a szerv választása szerint – étkezési utalvány biztosításával;
- tanévenként – számla alapján, személyenként legfeljebb 25.000 forint értékben – ruházatközlési segéllyel;
- tanszersegéllyel (a tankönyvek költségeinek számla alapján történő, teljes mértékű térítésével, az egyéb taneszközök esetében pedig – ugyancsak számla alapján – tanévenként és személyenként legfeljebb 4.500 forint értékhatárig);
- az előző félév végi tanulmányi eredmény függvényében a tanév alatt, havi rendszerességgel folyósított pénzbeni juttatással:
 - 3,00–4,00 tanulmányi átlag esetén nettó 2.000 forint/hónap,
 - 4,01–4,50 tanulmányi átlag esetén nettó 3.000 forint/hónap,
 - 4,51–5,00 tanulmányi átlag esetén nettó 4.000 forint/hónap összegben.

Egyéb tudnivalók:

A pályázatot **2012. július 31.** napig kell megküldeni a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság Humánigazgatási Szolgálatának címezve a 6722 Szeged, Kossuth Lajos sgt. 22-24. címre. A borítékon kérjük feltüntetni: „PÁLYÁZAT 06000/101/1063/2012. szü.”

A magyar állampolgárság, a magyarországi lakóhely és a büntetlen előélet igazolására szolgáló dokumentumokat (személyazonosító igazolvány és lakcímet igazoló hatósági igazolvány másolata, érvényes hatósági erkölcsi bizonyítvány), a pályázó egészségügyi alkalmasságával kapcsolatos háziorvosi véleményt, a Rendőrség által végzendő alkalmassági vizsgálatokhoz való írásbeli hozzájárulást, a személyes adatok kezeléséhez történő írásbeli hozzájárulást, valamint a tanulói jogviszony és a tanulmányi átlageredmény igazolására szolgáló dokumentumokat (a tanulói jogviszony fennállásáról az oktatási intézmény által kiállított igazolás, a bizonyítvány másolata) a pályázat mellékleteként kell benyújtani.

A pályázók egészségügyi, pszichikai és fizikai alkalmasságának vizsgálatát a pályázat elbírálására kötelezett szerv egészségügyi szolgálata a rendészeti oktatási intézménybe jelentkezők alkalmassági vizsgálatára irányadó jogszabályi rendelkezések alapján végzi. Az alkalmassági vizsgálatokat a pályázat elbírálása során a Rendőrség kötelező jelleggel végzi el. A támogatás időtartama alatt évente legfeljebb egy alkalommal, amennyiben a pályázóval kapcsolatos körülmények ezt indokoltá teszik, a Rendőrség további alkalmassági vizsgálatok elvégzésére is jogosult.

A pályázatokat a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetője által kijelölt személyekből álló bizottság bírálja el és készíti elő döntésre.

A támogatás odaítéléséről a bizottság javaslata alapján a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetője dönt.

**A pályázat elbírálásának határideje:
2012. augusztus 31.**

A pályázatot nyert tanulókkal a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság támogatási szerződést köt.

A pályázattal kapcsolatban felvilágosítás kérhető
Dr. Jagodics Ivett Csilla kormánytisztviselőtől
a 62/562-400-as telefonszám 14-56-os mellékén.

KomáROMA - zenei és táncos tehetségkutató

Beadási határidő: 2012. június 29., éjfélig

A tehetségkutató célja a roma fiatalok, tehetségek segítése.

A tehetségkutatóra fiatal roma fellépők jelentkezését várjuk egyéni és csoportos, zenei és/vagy táncos produkcióval.

Az előjelentkezés után a komáromi Cathedra Oktatási Központban (Komárom, Laboráns u. 5.) megrendezendő nyilvános versenyen 3 fős szakmai zsűri dönt a díjazottokról. Jelentkezni a brigetioegyesulet@gmail.com címen lehet.

A díjazottak felléphetnek a 2012. július 1-jén megrendezésre kerülő I. Borsodi Családi Hétvégén, Komáromban. E mellett a jövőben további fellépési lehetőséget biztosítunk számukra komáromi, Komárom környéki és felvidéki fesztiválokon és más kulturális eseményeken, hogy minél nagyobb körben ismerjék meg tehetségüket.

A jelentkezés feltételei:

- Roma származású magyar és határon túli fiatalok jelentkezését várjuk.
- Alsó korhatár 7 év, felső korhatár 30 év.
- Magyarországi és határ menti országok állampolgárai nevezhetnek.
- Jelentkezési lapot határidőn belül pontosan kitöltve kell elküldeni.
- Ingyenes jelentkezés!
- Zenei produkciónál élőzenei vagy félplayback kíséret fogadható el (playback nem megengedett).
- Saját szerzemény vagy feldolgozás előadása előnyt jelent.
- A szervezők hangosítást biztosítanak, de hangszert nem.

Nevezési kategóriák:

I. kategória (zenei): autentikus, hagyományőrző zene

cigány népzene, magyar népzene, magyar cigány étermi zene, manele, mahala, balkáni cigányzene, világgzene.

II. kategória (zenei): klasszikus zene

III. kategória (zenei): rock, pop, könnyűzene

hip-hop; R&B, funky, soul, rap, pop, musical, operett, tánczene, filmzene, opera, bárzene, jazz, fúziós

IV. kategória (táncos): autentikus, hagyományőrző tánc

V. kategória (táncos): vegyes tánc

balett, jazzbalett, versenytánc, kortárs táncelőadások, tánc-koreográfiák, hip-hop, break, stb.

A jelentkezés és rendezvény menete:

Jelentkezni 2012. június 18-tól folyamatosan lehet:

- E-mailen a brigetioegyesulet@gmail.com címen és a hivatalos weboldalon a jelentkezési lap pontos kitöltésével legkésőbb 2012. június 29. péntek 23.59-ig,
- vagy a tehetségkutató napján: június 30-án, szombaton reggel 8 órától a helyszínen lehet.
- A nyilvános tehetségkutató pontos kezdési időpontja a jelentkezők létszámától függ.
- A 3 tagú zsűri egyesével értékeli a produkciókat.
- A produkció ideje maximum 5 perc (technikai ráál-lás/hangolás maximum 3 perc)
- A zsűritagoknak 1–1 perce van a produkció véleményezésére, de pontot nem adnak.
- A zsűritagok az összes produkciót követően kiértékelik a fellépőket, majd a legtehetségesebbeket díjazák.
- A díjazott tehetségek névsora a www.komaro-ma.hu weboldalon is olvasható lesz.
- A rendezvény nyilvános, a produkciók ideje alatt a közönség is a teremben tartózkodhat.

***Mindenkit nagy szeretettel vár a szervező
Brigetio Egyesület!***

TÁMOP-3.2.1.A-11/1 közoktatási intézmények szerepbővítése, újszerű intézményi együttműködések kialakítása (tanulást segítő támogató formák bevezetése)

Jelen pályázat célja, hogy a felnövekvő nemzedékek körében szemléletváltás következzen be a szűkebb és tágabb környezetükhöz, a rászorulókhöz, és a közjóhoz fűződő viszonyuk tekintetében. Ezzel a fiatalok lehetőséget kapnak az aktív állampolgári létre való felkészülésre. Saját élményű tanuláson keresztül kívánjuk fejleszteni szociális érzékenységet, és számos olyan kompetenciájukat (együttműködés, problémamegoldás, projektmenedzsment, felelős döntéshozatal, vezetői készségek, stb.), amelyek megszerzése elengedhetetlen a tudatos, felelősségteljes állampolgári léthez.

Hosszú távú cél az oktatásirányítás számára, hogy a társadalmi szolidaritást fejlesztő tevékenységként a nevelési-oktatási intézmény közösségi szolgálat – a nemzetközi érettségi mintájára – megfelelő előkészítéssel előfeltételként beépüljön az érettségi rendszerbe. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6§ (4) alapján „Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása...” Tehát a tanuló legalább 50 óra közösségi szolgálatot végez. A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló társadalmi környezetének javát

szolgáló, anyagi érdektől független tevékenység, amely egyénileg vagy csoportosan, projekt módszerrel végezhető.

1.) Jelen pályázati kiírás keretében pályázni jogosultak az alábbi oktatási intézmények fenntartói:

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Közoktv.) 20. § (1) bekezdés c)–d), valamint f)–g) pontjában meghatározott, OM azonosítóval rendelkező közoktatási nevelő, valamint nevelő és oktató feladatot ellátó közoktatási intézmények

- szakiskola;
- gimnázium (9–11. évfolyamos tanuló), szakközépiskola [továbbiakban együtt: középiskola];
- gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény;
- diákotthon és kollégium (9–11. évfolyamos tanuló).

A fenti intézmények esti tagozatos tanulói nem vonhatóak be a projektbe.

2.) A Közoktv. 33. § (1) bekezdése szerinti többcélú közoktatási intézmények fenntartói az 1-es pontban felsorolt nevelési, oktatási célú tevékenységet folytató intézmények fejlesztésére vonatkozóan.

Június 4-től képzéssorozat indul! Uniós pályázatokhoz nyújt szakmai támogatást a DFT-Hungária

Jelentősen nőtt a fejlesztésre szánt európai uniós pályázati kiírások száma, az ütemezés felgyorsítása pedig ez eddigénél nagyobb aktivitást kíván meg a pályázóktól. A rendelkezésre álló 1300 milliárdos keretösszeg kihasználása azonban olyan pályázatokat feltételez, amelyek mögött felkészült szakemberek állnak, akik kezességet tudnak vállalni a benyújtott anyagok szakmai és pénzügyi sikeréért. A DFT-Hungária június 4-től egy képzéssorozattal támogatja az érintetteket, amely növelheti a pályázati folyamat hatékonyságát.

A DFT-Hungáriával együttműködve a képzéseket az **ESZA Nonprofit Kft.** felkészült munkatársai tartják. Az EU pályázati képzési programsorozat közvetlen célja, hogy az aktuális időszakban pályázó szervezetek számára, akik uniós fejlesztési forrásból szeretnék megvalósítani projektjeiket magas szintű szakmai felkészültséget biztosítson. A képzé-

sek segítséget, támogatást adnak a források lehívásához, elszámolhatóságához és megvalósításához a szükséges kompetenciák erősítésével és fejlesztésével.

A 2012. június 4–június 25. közötti, négyalkalmas képzéssorozaton az egyik legnagyobb uniós forrásokat kezelő szervezet munkatársaitól tanulhatja meg a pályázati eljárás folyamatát.

Ennek megfelelően a program olyan témákat érint, mint a Pályázatok összeállítása, benyújtása a döntési folyamatig, Szerződés-kötés és szerződésmódosítás, Kifizetési kérelmek, szakmai beszámolók és projektfenntartás, valamint Uniós projektek közbeszerzése.

**Részleteket az egyes programokról
a www.tamop-palyazat.hu, www.esza.hu
és a www.palyazatinyltnapok.hu oldalon olvashat.**

EU pályázati képsorozat

Képzéssorozat állomásai

1. Pályázatok összeállítása, benyújtása; a döntési folyamat

Időpont: **2012. június 4.** hétfő, 10.00–18.00

Költség: 20 000 Ft +Áfa

2. Szerződéskötés – szerződésmódosítás/változásbejelentés

Időpont: **2012. június 13.** szerda, 10.00–18.00

Költség: 20 000 Ft +Áfa

3. Kifizetési kérelem – szakmai beszámolók – projekt-fenntartás

Időpont: **2012. június 20.** szerda, 10.00–18.00

Költség: 20 000 Ft +Áfa

4. Uniós projektek közbeszerzése – felkészülés a helyszíni ellenőrzésekre – szabálytalanságok kezelése

Időpont: **2012. június 25.** hétfő, 10.00–18.00

Mi ez?

- Az ESZA Nonprofit Kft. előadói által megvalósuló képzéssorozat, melynek célja, hogy sikeres pénzügyi és szakmai lebonyolítására képes pályázatok kerüljenek beadásra.

Miért vegyek részt a képzéseken?

- Mert az egyik legnagyobb uniós forrásokat kezelő szervezettől tanulhatja meg a pályázatírás folyamatait.
- Mert nem csak pályázói oldalról, hanem az elbírálói oldalról is rálátást kaphat a formai és tartalmi szempontból megfelelő pályázat ismerveire.
- Mert a képzésen teljes körű tájékoztatást kaphat a jogszabályok háttéréről.

Miről szólnak a képzések részletesen?

- Részleteket az egyes programokról a www.tamop-palyazat.hu, www.esza.hu és a www.palyazatinyltnapok.hu oldalon olvashat.

Nekem szólnak-e a képzések?

- Igen, amennyiben pályázó, lehetséges pályázó, pályázatíró vagy kedvezményezett. Mindenkit szeretettel várunk, aki igényelt uniós forrást, de még nem valósította meg azt, aki a jövőben kíván uniós forrást igényelni, és mindenkit, aki szeretne teljes körű ismereteket szerezni a pályázatírás folyamatairól.

Ki szervezi a képzéseket?

- A képzést az ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. és a DFT-Hungária Felnőttképzési Intézmény szervezi.
DFT-Hungária Intézmény akkreditációs lajstromszáma: AL-1160
Nyilvántartási szám: 01-0793-04
- **Jelentkezési Ügyfélszolgálat: Siklódi Judit**, szolgáltatásszervezési és ügyfélkapcsolati folyamatgazda, **Rotkai Petra** programvezető

Elérhetőségek:

Tel.: 06/1/266/7601

Mobil: 06/20/3399 069 Fax: 1/266-7603

E-mail: judit.siklodi@dft.hu, petra.rotkai@dft.hu

Hol lesznek a képzések?

- Helyszín: P. Bureau Oktatási Központ, 1055 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 22.

Hogyan lehet jelentkezni?

- Jelentkezni az aláírt jelentkezési lapon lehet, faxon 1/266-7603-as fax számon, vagy a judit.siklodi@dft.hu e-mail címre scannelve elküldött jelentkezési lapon.
- Jelentkezési határidő: A programnap előtt 2 nappal
- Mivel a program helyszínének befogadóképessége kötött, a jelentkezéseket beérkezésük sorrendjében tudjuk fogadni!
- A jelentkezéséről minden résztvevő visszajelzést kap, amennyiben ez nem történne meg, kérjük, hogy a program kezdete előtt 5 nappal jelezze ezt a judit.siklodi@dft.hu e-mail címen.

Mennyibe kerül a részvétel?

- A képzés részvételi díja képzésenként 20.000 Ft +ÁFA.
- A képzési díj tartalmazza a kávé bekészítésének és tanúsítvány kiállításának költségét.
- Amennyiben kitöltötte elektronikus kérdőívünket a teljes képzési árból 5% kedvezményt biztosítunk.
- Amennyiben mind az 4 képzésen részt vesz egy fő a munkaszervezetből, úgy a 80.000 Ft + ÁFA helyett 68.000 Ft + ÁFA a részvétel díja.
- Kedvezményeink más kedvezménnyel nem összevonhatóak.

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasó körünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk *Olvassunk magunkról!* címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot
..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.
Telefon:
(06) 56/420-110
*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

Piros pünkösöd öltözik sugárba,
Mosolyogva száll le a világra.
Nyomában kél édes rózsailat.
Fényözön hull, a szívek megnyílnak.

Reviczky Gyula: PÜNKÖSD

